

BØRNE

TEATER

AVISEN

NR. 55 OKTOBER 1986

BØRNE**TEATER****AVISEN**

NR. 55 OKTOBER 1986

ISSN 0900-0291

Børneteateravisen udsendes af Teatercentrum i Danmark Frederiksborggade 20, 3. 1360 København K. Tlf. 01 15 69 00

Ansvarshavende redaktør:

Carsten P. Jensen
Carstengade 19
1770 København V
Tlf. 01 31 53 69

Børneteateravisen udsendes fire gange årligt til alle interesserede. Private abonnenter bestaler 50 kr. årligt. Bestilling og afbestilling af abonnement foretages skriftligt til Børneteateravisen/Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring, udeblevne numre eller lignende rettes i første omgang til det lokale postkontor. Børneteateravisen/Teatercentrum orienteres af Avispostkontoret om den nye adresse. Kontakt kun Børneteateravisen/Teatercentrum ved fortsat fejllevering eller ikke ændret adresse.

Børneteaterbrochuren — en rød bog i A5-format — udkommer i forbindelse med Børneteaterfestivalen i april måned. Den sendes ligesom Børneteateravisen til alle daginstitutioner, skoler og andre, der er potentielle aftagere af børneteater. Hvis du er vant til at få Børneteateravisen, bedes du lægge mærke til, om brochuren osse kommer. Ellers spørg på det lokale postkontor.

Produktion: H. P. Sats, Assens
Trykning: Vestjysk Rotation, Vinderup

Indhold:

Teatergruppen Dueslaget er kommet i klemme	s. 2
Har det konservative regeringsparti en kulturpolitik?	s. 4
En poetisk fortælling om kvalitetskriterier	s. 6
Papiñak vil ikke være med i BTS	s. 7
Der er brug for en dramaturgifond	s. 8
Eftersnak på festivalerne i Tårnby og Brædstrup	s. 10
Euro-drama i Vordingborg s. 12	
BTS-formand om børneteater/fremtiden	s. 12
Nyt fra ASSITEJ	s. 13
Nye bøger og indlæg om et violinkursus	s. 14
Repertoirenyt	s. 15
Her ses teater	s. 18

Dead-line for stof til næste nummer af Børneteateravisen er 25. november. Næste nummer udkommer i midten af december.

Forsiden

Fra børneteaterfestivalen i Tårnby. (Foto: Kurt Johansen).

Lille teater, hvad nu?

En lærerig historie om teatergruppen Dueslaget, der er inddraget i et spil med mange ukendte faktorer. Det kan koste teatrets eksistens, til trods for en nyvundet status som egnsteater i Helsingør.

Af CARSTEN JENSEN

I 1983 blev teatergruppen *Dueslaget* fyret som egnsteater i Birkerød, og siden har man kæmpet for at komme ind i varmen igen. Helsingør så ud til at være stedet — godt kulturelt miljø, rimeligt på afstand af Københavns mange teatertilbud og beliggende i Frederiksborg amt, som ikke har nogen professionelle, producerende teatre.

Efter Dueslagets vellykkede egnesspil »Nitterdrengene« — der inddrog lokale amatører og samtidig lænsede gruppen for hele årets § 16c-støtte fra Teaterrådet — var Helsingør kommune interesseret i at lave en egnsteaterkontrakt. Gruppen havde vist flaget og den gode vilje — og ventede nu på resultatet heraf.

Men man måtte sande det gamle ord om, at selvom ånden er rede-

bon, kan kødet godt være skrøbeligt.

Frederiksborg amt sendte en »føle-skrivelse« ud for at lodde interessen — men selvom næsten alle kommuner i amtet var positive overfor etablering af en amtslig egnsteaterordning, var der ikke rigtig skred i tingene. Og en teatergruppe kan ikke leve af begejstring og opbakning alene, når finansieringen lader vente på sig.

Det trak ud med Helsingør kommunes beslutning om at få Dueslaget som egnsteater, og Teaterrådet pressede på for en snarlig afgørelse. Man ønskede ikke at subventionere teatergruppen, hvis basis for egnsteaterstatus alligevel ikke var til stede.

Interne stridigheder

Men nu ligger der endelig en egnsteaterkontrakt til godkendelse i kulturministeriet. Den gælder dog kun for 1987, fordi kommunen også afventer resultatet af et udvalgsarbejde om amtets fremtidige indsats på teaterområdet. Kontrakten opererer med et bruttoløb på 364.000 kr. Heraf refunderer staten ifølge gældende regler de 50%, som kommunen vil give videre til Dueslaget til at producere for. Men med 182.000 kr. i årlig husleje er der ikke penge nok tilbage at drive et velfungerende egnsteater for.

Amtet har givet mundtligt til-

sagn om, at hvis mindst fem kommuner ville støtte egnsteaterprojekt Dueslaget økonomisk, ville amtet udrede et tilsvarende beløb.

Det kunne se ud som et rimeligt økonomisk fundament. Men der mangler altså endnu fire kommuners tilslutning.

Her spiller interne stridigheder ind. De omkringliggende kommuner mener nemlig, at Helsingør i forvejen sidder på alt for mange af amtets kulturelle aktiviteter — og hvis byen nu også skal have et egnsteater liggende, kan de selv betale for det. Hvad de altså kun gør i en vis udstrækning.

Henholdenhed

Samtidig står det klart, at når Dueslaget har opnået egnsteaterstatus, vil beløb over de forskellige børneteaterparagraffer ikke kunne søges til supplement, bortset fra eksperimentel-paragraffen.

De omkringliggende fem kommuner har derfor fået opfordring fra Dueslaget om at yde en forholdsvis beskeden støtte hver især. Et bruttoløb pr. kommune på 50.000, hvor staten altså refunderer de 25.000. Men reaktionen er henholdende. Indtil videre har kun Græsted-Gilleleje kommune svaret. Her afventer man amtets udvalgsarbejde. Den arbejdsgruppe under amtets teaterudvalg, der skal barsle med et oplæg til nye rammer for Frederiksborg amts

teaterpolitik. Måske resulterende i flere egnsteatre eller i form af et regionalt, amtsligt teater. Udvalgsarbejdet ventes først afsluttet med årets udgang. Formentlig vil de implicerede kommuner osse iagttage samme afventende holdning. Derfor ingen penge til Dueslaget.

Senest har nu også Fredensborg-Humlebæk kommune svaret. Negativt. Man vil hellere støtte lokale teaterforeninger. Dem har kommunen iøvrigt ingen af ....

Rabatordningen der blev væk

Noget må gøres, om ikke andet så i det små. Dueslaget anmoder amtet om at måtte tilbyde rabatkuponer og ungdomsrabat under den landsdækkende teaterabonnementsordning til sin nye forestilling »Forbudt Affald«.

Det er normalt en formssag at få denne accept. Ansøgningen er påhæftet en positiv indstilling fra amtets teaterudvalg, hvori sidder repræsentanter for amtssrådet, teaterforeningerne og de producerende teatre.

Til Dueslagets store forbløffelse siger amtet nej med en stemmes flertal. Det er amtet i sin gode ret til, men kulturministeriet kan oplyse, at man kun har oplevet et eneste fortilfælde.

Dueslaget beder om en skriftlig begrundelse. Den er endnu ikke kommet, men uofficielt forlyder

det, at afslaget skyldes, at Dueslaget *ikke* er egnsteater, idet kontrakten med Helsingør kommune jo ligger i ministeriet(!)

Hængekøje-effekt

Teatergruppen vil af indlysende grunde helst ikke ind i en større politisk polemik med Frederiksborg amt, der kan tænkes at blive dens arbejdsgiver under en ændret teaterstruktur i amtet. Der øjnes politiske undertoner. Tilsyneladende går den generelle obstruktion ikke på en traditionel højrefløj mod venstrefløj-tvist. Men som omtalt dels på de andre kommuners modvilje mod Helsingørs kulturelle overstatus, dels verserer der rygter om personlige modsætninger i amtets kulturudvalg. Således kan en personlig støtte til Dueslaget let afføde en personlig modstand andetsteds.

Men kulturudvalget har indtil videre lagt sagen omkring egnsteater og støtte over i det fornævnte underudvalg. Som på sin side må skele lidt til, at kulturministeriet også har nedsat et lovrevisionsudvalg, der bl.a. skal vurdere, om der er behov for helt ny lovgivning på egnsteaterområdet. Lovrevisionsudvalget har iøvrigt personsammenfald med amtets underudvalg. Således kan det stakkels nyslåede egnsteater betragte, hvorledes alle venter – og vogter – på alle, og »nyde« resultatet af denne hænge-

Manglende faciliteter

Er disse planer en del af baggrunden for den lorne indstilling i kommunerne mht. at give Dueslaget et økonomisk lift, så det kan eksistere på rimelige præmisser?

– Jeg aner ikke, hvad stemningen er i de andre kommuner. Jeg har ingen løbende dialog med dem. Vi laver et oplæg, som på et senere tidspunkt skal forelægges kommunerne.

Men der eksisterer interne modsætninger om den eventuelle placering af et regionalt teater?

– Jeg har hørt, at der findes en mistro hos andre kommuner om, hvorvidt det handler om at finansiere noget, der ligger i Helsingør. Men jeg har ikke hørt, at man med djævlens vold og magt skal lægge noget et andet sted. For et af de aspekter, vi diskuterer i arbejdsgruppen, er jo, at planerne kræver et teater, rent lokalemæssigt. Og det er ret begrænset, hvad der findes rundt omkring i amtet udover Helsingørs. Med mindre en kommune gerne vil bygge et professionelt teater....

Men tror du, som teaterudvalgsformand, at Dueslaget kan overleve som egnsteater med de ting, der ligger på bordet.

Helt konkret lige nu med tilskuddet fra Helsingør og de andre kommuners nølen, men også på længere sigt?

– Det afhænger jo af, hvad de kan spille ind.

Det er korrekt, at der ligger et problem omkring det at have noget at producere for, men det kan jeg ikke udtale mig om.

Lovrevisionsudvalget

Såvidt Ole Honoré. Dueslaget må leve med uvisheden, indtil det konkrete oplæg foreligger.

Samtidig ligger der endnu en portion uvished i forbindelse med kulturministeriets lovrevisionsudvalg, der efter planen skal være færdig til næste sommer. Heller ikke fra dette udvalg er der sluppet konkrete ting ud, men det *kan* tænkes, at man vil lave om på refusionsprincippet med amter og kommuner i den nuværende form, fordi det ikke har fungeret efter hensigten.

Intentionerne med egnsteaterloven – med refusioner osv. – var at skabe plads på de eksisterende statsparagraffer ved at sluse de »gamle« teatre ud i amts- og kommunalt regi. Så støttede staten nemlig stadig de »gamle« teatre via statsrefusionen, men samtidig blev der plads til nye i §§ 16 a og c.

Men der har været forskellige oplevelser, der af lovudvalget *kunne* opfattes som misbrug.

Fx. når et amatørteater pludselig bliver egnsteater.

Eller Holbæk Egnsteater: Her lå *Fair Play* lige ved siden af, men teatret lå politisk lidt for langt til venstre til at kommunen ville have noget med dem at gøre, så man hyrede et kendt navn til at være direktør for et nyoprettet egnsteater, som også havde andre funktioner som biograf, kulturhus osv.

Hvis man prøver at lave loven om egnsteatre og statsrefusion om, er det vigtigt inden da, at de kommuner, der vil have egnsteater, skyn-der sig. Eksisterende egnsteatre vil man nemlig næppe pille ved ved en eventuel ændring.

Teatergruppen Dueslaget er således blot en lille brik i et meget større spil, som de kun har ringe indflydelse på.

Men der er da heller ingen, som spørger dem om, hvad *de* vil ... □

Billetrefusioner

Danmarks Teaterforeninger (DT) lider generelt under vanskelige økonomiske forhold, bl.a. som følge af stigninger på forestillingspriserne. Oven i det problem er kommet en afgørelse fra Amtsrådsforeningen og kulturministeriet om, at primærkommunale (eller amtslige) tilskud til nedsættelse af billetpriserne for f.eks. unge og pensionister ikke længere kan udløse billetrefusion.

DT protesterede over afgørelsen, men måtte i første omgang bede om dispensation for sæson 86-87, hvor man i budgetter, prisbrochurer mm. havde indregnet muligheden for refusion.

Kulturministeriet har nu meddelt, at afgørelsen om dispensation er lagt ud til amterne. Men at beslutningen om afvikling af refusionsordningen står ved magt.

Rene tal for pengene

Danmarks Statistik offentliggjorde i august nogle tal for de statsstøttede teatre.

Her ses det bl.a., at i sæsonen 83-84 modtog Det kgl. Teater 301.757 kr. i offentlig tilskud pr. forestilling. Eller 524 kr. pr. tilskuer. RBO-teatrene er ikke uventet billigst med 7.380 kr. i tilskud pr. forestilling. Eller 53 kr. pr. tilskuer.

Børne- og ungdomsteatrene (inkl. »familieforestillinger«) havde i sæson 84-85 37% af det samlede publikum, men modtog kun 15% af det samlede tilskud.

Samtidig har børne- og ungdomsteatrene klart de fleste produktioner. I sæson 84-85 lavede de statsstøttede b&u-teatre 117 produktioner med 4515 forestillinger og 620.000 tilskuere.

Og apropos dramatikerkrise, så er hovedparten af børneteaterprodukterne, nemlig 88%, skrevet efter 1980 – og heraf er de 84% danske produktioner.

Men disse tal fortæller naturligvis intet om alle de »private entrepriser«, der uden tilskud producerer teaterforestillinger .....

Jo Møller med maske

Mollio Masketeater

Der kom et brev med en historie fra det virkelige liv:

H.C. Andersen blev ikke til »H.C. Anderledes« i en Mollio Masketeater produktion.

Pengekassens minusbeløb var i en sådan forfatning, at det ville være det glade vanvid at tænke én fornuftig tanke i den retning.

Men forestillingen blev skrevet – med støtte fra Silkeborg kommune – af Ole Vedfelt, analytisk psykolog, og Jo Møller, Mollio, så måske dukker forestillingen op på et andet eksperimenterende teaters repertoire en anden gang; det håber vi så!

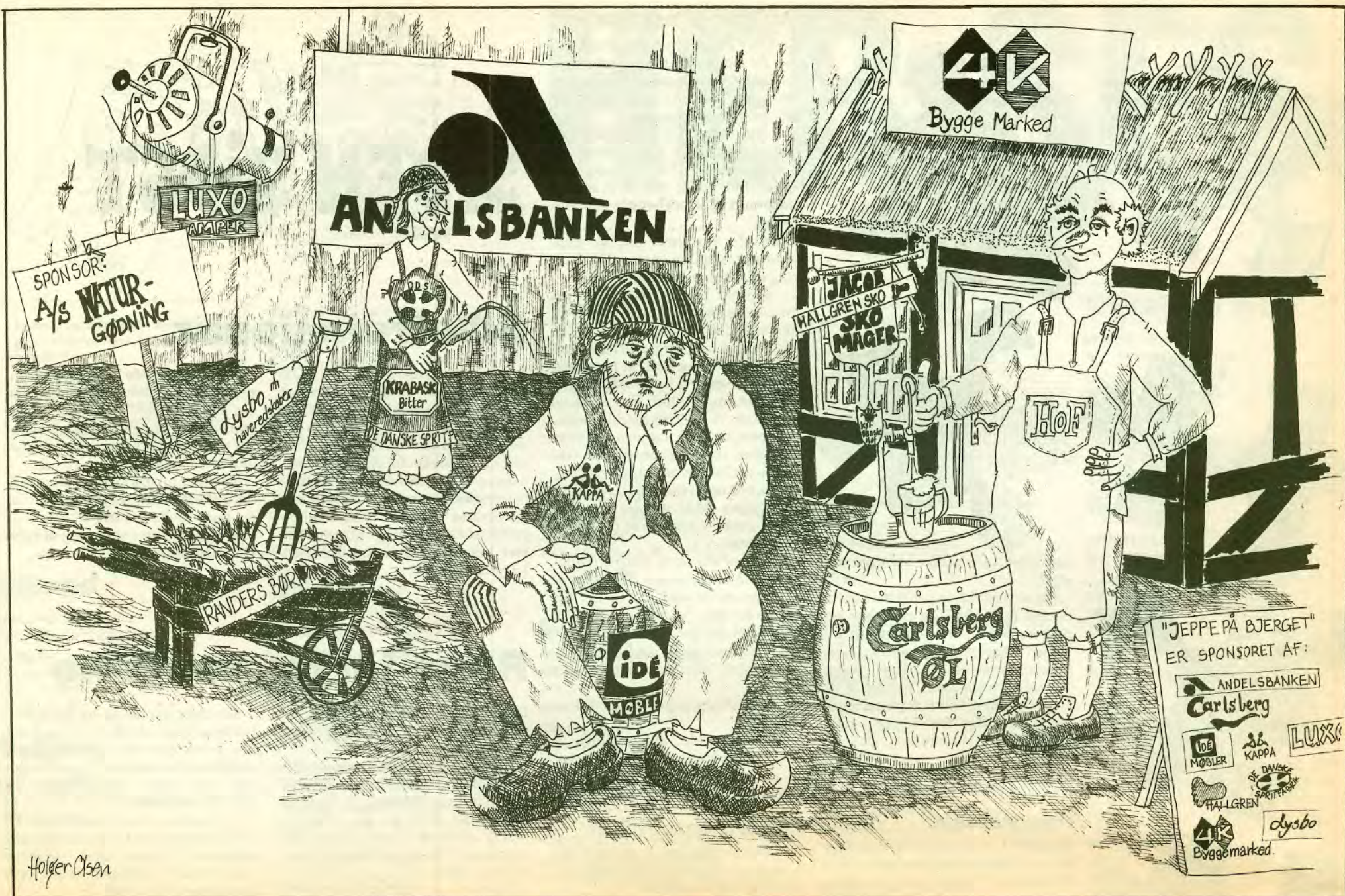
Danmarks eneste masketeater overlevede i tre år. Satte fire fore-

stillinger op og skrev altså én til. Mollio fremstillede omfattende scenografi (med bl.a. Gud som scenograf), kostumer, kæmpefigurer og masker. Det var et utraditionelt billedteater, som risikerede noget, bl.a. livet.

Nu er Mollio Mask Laboratorium dukket op af ruinerne, uafhængigt af støtte udefra.

Teatret var bygget på skuldrene af maskeværkstedet og var i sig selv en konsekvens af eksperimenter – så det kan ikke undre, at fundamentet består, rigere på erfaringer, i et frugtbart samarbejde med andre teatre.

Tak til vores publikum. »Mollio er død! Mollio leve!« □

De konservatives tanker om at lade erhvervslivet betale for kunsten skal nok fremkalde krav om passende modydelser .... (Tegning: Holger Olsen)

Kulturpolitik købes og sælges!

Konservative tanker om det kulturelle område udtrykt af en række konservative politikere

Det konservative regeringsparti har ikke en defineret, endsige aktiv kulturpolitik. Men de sørgelige rester af kulturhumanistiske traditioner skal nu købes eller sponseres af et velvilligt erhvervsliv.

Af CARSTEN JENSEN

Enkelt personer og medier har efterlyst rettelinjer for en stringent konservativ/borgerlig kulturpolitik, for derved at få et praj om, hvor kulturen skal føre os hen under en borgerlig regering.

Kulturminister H.P. Clausen har indtil nu ytret sig på en sådan måde, i interviews og via egne skriblerier, at han er blevet beskyldt for at repræsentere en teknokratisk opportunisme ved bl.a. af lade alle muligheder stå

åbne uden at binde sig bevillingsmæssigt til noget som helst.

Mange har set ham som alene indsat i jobbet for at realisere regeringens TV-2 planer via sin uomtvistelige ekspertise.

Det TV-2, der skal være regeringens mediepolitiske sutteklud og vise alle ignoranter og mørkemænd, at de tager fejl ved på forhånd at udnævne kanalen til for dummelsens og de kommercielle interessers ypperste repræsentant på jord.

Mytedannelse?

Men nu ligger der altså en pjece, kaldet »Kulturpolitik« og med bidrag af forskellige notabiliteter fra Det konservative Folkeparti.

H. P. Clausen giver bolden op i indledningen, hvori det bl.a. hedder:

»Der er en myte, vi må have afsløret. Det er myten om, at en aktiv kulturpolitik kun kan føres fra venstresiden i det danske, politiske spektrum. (...)

Kulturpolitik bør bestå i at udstikke rammerne for den enkeltes

kulturelle aktivitet og muligheder og i at skabe mulighederne for udviklingen af kreative, kulturelle miljøer (...) Det er vigtigt, at vi kan tage selvstændige, kulturpolitiske initiativer, men det forudsætter en konstruktiv formulering af vore kulturpolitiske mål.«

Problemet med Clausens festtale er, at skriftet gør sit yderste for at dementere hans optimisme – og bekræfter den myte, han ønsker at mane i jorden.

En død sild

Det havde været fint at kunne sige noget pænt om de konservative tanker, der kommer til udtryk i de ni indlæg. Men – Per Stig Møllers indlæg om informationssamfundet undtaget – de virker underligt overfladiske, som om skribenterne med nogen ubehag har sat sig for at være med til at definere de konservative kultur-tanker.

Som silden, der dør, straks den forlader vandet, således synes flere af bidragyderne at have forladt deres rette element. Connie Hedegaard siger det rent ud, når hun

indledningsvis forklarer, at hun lige var fraværende et par minutter og derfor blev kapret til at mene noget om græsrods politik. Og trods parti-efternavnet har de konservative altid haft en noget forskrækket holding til begrebet »folkekultur«.

Således skriver Hedegaard om græsrodsbevægelser og medborgerhuse:

»Ideen om »kulturelle« samlingssteder har jo tydeligt nok bl.a. inspiration fra de østeuropæiske kulturhuse og parallellen til tidligere tiders forsamlingshuse er vel også nærliggende«

Modsigelser

Hun mener nok, at den politiske opgave er at holde sig ude fra enhver form for indblanding i indholdet til folkekulturen. Det vil være »utilladeligt formynderi«.

Men senere spørger hun sig selv om de konservative »får nok ud af« denne folkekultur .... Og mener iøvrigt samtidig, at den slags folkelige, lokale initiativer er et privat

anliggende, som det offentlige ikke skal poste penge i.

Og sådan kan selvmodsigelserne findes mange steder i dette kulturpolitiske skrift:

Især relationen mellem at betone folks frihed og frie valg, og de stramt lagte rammer og bevillingsmæssige indgreb går igen.

Man lægger vægt på opdragelse, men skyer holdningsdannelse. Man frygter for den danske kulturtradition samtidig med at man lukker op for satellitter og TV-2.

Det giver en del passive modtagere, men frie kanalvalg.

Samtidig afslører en del indlæg, at det aktive mindretal, der meget vel kan blive resultatet af den passiverende TV-sfære m.m., nok vil vise sig at være af en noget anden politisk observans end de konservative selv kunne ønske ....

Fra vor egen verden

Eva Møller har nogle tanker om at opdrage til teater: Kulturelle oplevelser skal lægges lørdag eller søndag eftermiddag, så hele familien kan være sammen om det:

Disse tidspunkter er således også ideelle for teater- og musikoplevelser, der henvender sig til både børn og voksne, og der er et langt større repertoire end det, man traditionelt betegner som børneteater. Det er vigtigt, at vi opdrager fremtidens teaterpublikum ved at lade børnene opleve også det rigtige teater med hele dets specielle atmosfære, og ikke blot skolens gymnastiksal og TV-teatret, selv om her også bydes på mange gode oplevelser.»

Men ellers bliver teatret som kulturbastion behandlet af Annelise Godtfredsen, der mest er kendt for sine rygmarvsreflekser over den truede retstilstand, BZere m.m.

Klassisk repertoire

Det indlæg er ikke rart. Ja, det er endda temmelig slemt. Udfra en teaterudflugt til Grønnegadeteatret i København, formulerer hun konklusionen; at kvalitet er nøgleordet.

Hvad ingen for såvidt kan have noget imod:

»Dette gælder naturligvis de valgte stykker, det er jo ikke så vanskeligt, når det drejer sig om det klassiske repertoire, hvor kvalitetsbedømmelser er givet. Moderne teater har imidlertid haft en tendens til i sit repertoirevalg at koncentrere sig om socialistiske og antikapitalistiske forfattere i 30'erne eller nutidige kopier heraf. Som modspil hertil har man været præsenteret for en række halvdårlige farcer. Ingen af disse tendenser har været opmuntrende for nutidig dramatisk kunst«

Videre mener hun, at der nok bør ske en begrænsning af tilskudsberettiget teaterudbud – hvor ingen vist kan være i tvivl om, hvilken del af teaterområdet, der tænkes på – samt højere billetpriser. Argumentet er her, at de unge jo i forvejen er villige til at smide kronerne ud på rockkoncerter og derfor nok kan give noget mere til teaterturene ....

Gode skolekundskaber

Og lad os lige slutte af med de uddannelsesmæssige forudsætninger for at få et godt publikum:

»Godt teater – kræver godt publikum – og man kan ængstes over den forholdsvis lille del, der overhovedet kommer i teatret. Som nævnt klages der navnlig over, at det kan være svært at lokke børn og unge i teatret. Et godt teaterpublikum og interesse for teater i det hele taget kommer hos mennesker, der i skoleforløbet har stiftet bekendtskab med hovedstrømningerne i dansk litteratur og dramatik og naturligvis også med udenlandske tænkere og skribenter. I alt for mange år har danskundervisningen været brugt til at »udvikle samfundsbevidsthed« og politisk manipulation«.

Så underligt forskelligt verdenssynet kan være skruet sammen. Der er næppe tvivl om, at konsekvensen af disse teatermæssige betragtninger vil være en afflaving af holdningsdannende og engageret teater, som det fx. kan se ud på børne- og ungdomsteaterområdet.

Erhvervslivet og kulturen

Men ikke et ord mere om det kulturpolitiske manifest, der skuffende mangler klartformulerede visioner:

Kulturpolitik i krise og kulturpolitik i medgang er forskellig. Især hvad angår de bevillingsmæssige aspekter. Der er ikke tradition i dette land for, at jo fattigere et land er, jo rigere skal dets kultur være.

Men måske er der nye toner på vej. Plads for utraditionel tænkning.

Og den konservative kulturpolitik synes for indeværende at skulle formes af det velbeslåede erhvervsliv, via sponsering og aktiv økonomisk støtte til kulturlivet. Således som man allerede kan se det af helsides annoncer for Det Kgl. Teater.

H.P. Clausen fastholder indtil videre, at privat sponsering ikke betyder færre bevillinger, men blot flere muligheder. Så vidt så godt.

Skumlere kan måske frygte, at erhvervslivet – udover at pleje nog-

le image-interesser via fradragsberettigede tiltag – også vil hjælpe til med at promovere passende holdninger via diskrete opfordringer og den deraf afledte selvrens hos de udøvende. Og de rige onkler fra erhvervslivet ved i hvert fald godt, hvor i det kulturelle landskab kronerne vil gøre sig bedst.

Udviklingsbistand

Der vil være liden interesse for at støtte aktiviteter af den mere samfundskritiske karakter. Som også det dansk-brasilianske teaterpro-

jekt viste udfra over 100 resultatløse henvendelser til private fonde, firmaer m.m.

Det skal eksempelvis børneteaterområdet nok få at føle, når og hvis sluserne åbnes for private kultursponseringer.

H.P. Clausen skylder os fortsat nogle markante teater- og bevillingsmæssige synspunkter.

Han bør ikke blot afvæbnende konstatere, at der ikke er midler nok til at fremme kulturlivet og -politikken.

Kulturbudgettet udgør p.t. cirka den samme udgiftsandel af statsfi-

nanserne som u-landsbistanden, nemlig omkring 1%.

Men der er behov for øget udviklingshjælp begge steder... □

Pjecen »Kulturpolitik« kan fås ved henvendelse til Det konservative Folkeparti, Tordenskjoldsgade 21, 1055 København K. Tlf. 01 13 41 40.

Teatret skal vække de skabende kræfter

Et aproposérende pip i debatten om det engagerede teaters placering i kulturpolitikken.

Af ANDERS AHN FELTRØNNE

Publikumsundersøgelser i Oslo og Stockholm viser, at hvis man ikke kommer i teatret i sin ungdom, så kommer man det heller ikke resten af livet. Disse forskningsresultater underbygges som bekendt af virkeligheden.

En interessant kendsgerning... Hvis man må trække nogle erfaringer frem fra Fiolteatrets arbejde gennem årene – ikke med det formål at fremhæve dette teater frem for andre, men for at give et pip med i debatten, så følger de:

Vores ungdomsforestillinger er uhyre populære. Både i de store byer og i de mere stille provinsområder. Er det nu ikke mærkeligt? Fiolteatret, som mere end noget andet er blevet beskyldt for at være et lille tempel for de særligt udvalgte og frelste. Fiolteatret er populært! Du godeste gud...

Kunne det tænkes, at det er fordi Jannie og Connie i Høje Tåstrup og Brian og Rene i Hvide Sande gerne vil have noget teater med holdning i.

At konkurrere med video-maskinerne

Vi kender også den anden udgave. Et teater beslutter sig for at henvende sig til ungdommen. Hvad kan ungdommen lide? Rock, fede navne, junkier der går i opløsning. Døden er »in«. Livet er en jammerdal. Et stort teater i København har kørt en sådan kurs, men har for nylig måttet notere, at publikum svigtede. Bli- ver det måske for meget ydre staver. For mange fede spots og intetsigende melodramatiske udramatiske rocknumre? Det er for tidligt at trække nogen konklusion.

Men det er ikke for tidligt at trække en konklusion omkring Fiolteatret og andre teatergrupper, der vælger at lave underholdning med holdning i. Vores samlede erfaringer er simpelthen utrolig positive. Vi repræsenterer en kultur, som kan konkurrere med video-maskinerne og burger-barerne.

At forstå verden

Må man foretage en lille analytisk udflugt.

Ingmar Bergman lader i sin TV-serie »Fanny og Alexander« de to titelfigurers far udtrykke sin mening i juletalet til personalet på Uppsala Stadsteater:

»Jeg elsker denne lille verden«, siger han. »Derude ligger den store verden og undertiden lykkes det for den lille verden at spejle den store verden, så vi forstår den lidt bedre.«

En kunstner med Bergmans indsigt i livet og i kunsten, hans menneskekundskab, hans udtryksmåder, og hans engagement i sin egen tid, får ham til at udtrykke næsten marxistiske formuleringer. Nå, det ville han nok have sig frabedt at blive beskyldt for.

At forstå sin tid

Her taler vi dog ikke om politik, men om filosofi. Nyere forskning inden for samfundsvidenskab er inde på, at kultur ikke alene er et udtryk for den materielle og åndelige produktion igennem historien. Den peger på, at kulturen også er et udtryk for i hvor høj grad de skabende kræfter i mennesket er vakt til live. Med »skabende kræfter« menes ikke kun »kreative kræfter«. Med »skabende kræfter« menes individets og sociale grupperes evne, interes-

se og behov for at forstå den tid, man lever i – og derigennem også bliver sat i stand til at leve med i den tid. Handle. Være med til at forandre verden.

Lad os forestille os, at ovenstående tese er rigtig. Så har »Fanny og Alexander«'s far også ret. Så er det lige så indlysende, at dramatik og litteratur har som opgave at engagere mennesker – ikke at gøre dem lidt dummere eller lidt mere forstokkede.

At engagere

Da krisen satte ind i midten af 70'erne, mistede mange kunstnere, i høj grad også mange etablerede teatre og teatergrupper, troen på deres egen rolle. Samfundsengagerede forfattere vendte sig indad og beskrev intimsfæren. Familien. Fødsel. Død. Personlige opgør og strindbergske dramaer fratrasket Strindbergs samfundsmæssige engagement. Dramatikere som Lars Norén har kørt tangenten helt ud. Fremragende teater.

Men måske meget lidt engagerende? Teatrets opgave i dag må være at forene det samfundsmæssige engagement med det psykologiske. At forbinde de store og svært tilgængelige problemer med det lille overskuelige problem.

Nordahl Grieg og Kjell Abel gjorde det i trediverne. Under fascismen og krigens trussel. Blot for at nævne nogle eksempler. Hvem skriver hvad i dag? Hvad får de unge med sig hjem, når gruppeteatrenes biler kører ud af skoleporten?

At ville slå

Teatrene og dramatikere piver over dårlige økonomiske vilkår. Den har vi også været igennem

hos os på Fiolen. Som bekendt. Men sådan må det være i et borgerligt samfund, som regner engageret kunst som noget urentabelt. Under sådanne forhold må vi naturligvis slås for bedre økonomiske og materielle vilkår. Men lad os slås, og lad os holde op med at pive. Lad os hellere gøre os uundværlige. □

Anders Ahnfelt-Rønne,
Fiolteatrets leder.

Kvalitetskriterier ....

Ved Børneteatersammen-
slutningens
generalforsamling på Samsø
sidst i august var et af de
debatmæssige højdepunkter
som ventet
kvalitetskriteriedebatten.
Bl.a. på baggrund af den
forsøgsvisе afprøvning på to
grupper. Udvalget arbejder
videre med den ømfindtlige
sag og skal nå frem til et

acceptabelt og anvendeligt
forslag til samlingen i
januar.
Den fremkomne model skal
herefter »vises frem« på
kommende brugerseminarer
og festivaler.
Som Teaterrådets formand
Lense Møller også var inde
på i forrige nummer af BTA,
er der givet store
divergenser mellem

brugernes og gruppernes
syn på kvalitet og indhold.
Og disse uoverensstemmel-
ser skal lægges frem og
bearbejdes i den kommende
tid.

★★★

Et af de mere poetiske ind-
læg i denne kvalitetsdebat
på generalforsamlingen stod
et medlem af teatergruppen
Bjørneteateret for...

Af TOM NAGEL RASMUSSEN

Der var møde mellem
blomstersælgerne på den store
markedsplads i byen. De
blomster, der endnu ikke var
blevet solgt, stod nu gemt væk i
spande med vand, og sendte deres
duft ud i mørket i de store biler,
der var parkeret rundt omkring
på pladsen. Hvert år samledes
man på denne måde under det
store træ midt på torvet en dag i
sensommeren, det var nærmest
blevet en tradition, men mødet
denne dag var alligevel lidt ud
over det sædvanlige. Man skulle i
fællesskab tage stilling til et
problem, der igen og igen var
dukket op på de årlige
forsamlinger, og som hver eneste
gang havde bragt sindene i kog og
fået ukvemsord til at fyge mellem
sælgerne fra de forskellige stader.
Det gjaldt selve *kvaliteten* af de
produkter, der hver dag blev
falbudt fra de mange boder rundt
om på markedspladsen.

★

Og udbuddet var mangfoldigt,
som også blomstersælgerne selv
var mangfoldige. Nogle solgte
udelukkende røde blomster, de
selv havde dyrket: Røde roser,
røde valmuer, tulipaner og
geranier, og havde udsmykket
deres bod med røde flag og
silkebånd der blafrede i vinden –
det syntes de nu var kønnest og
bedst. Andre havde blomster fra
deres egne haver i blå, lilla og
turkise farver, og andre igen
solgte planter helt uden blomster,
men med små hjerteformede
blade, der hang i lange stilke, så
tynde som sytråde. Man kunne
også købe saftfyldte sumplanter
med gule liljeagtige blomster og
lange lysegrønne sivblade. I en
bod så planterne ud som ukrudt,
der nyligt var rykket op af
vildnisset i en baghave. I en
anden bod var der magiske
blomster, man kunne spejle sig i.
Disse blomster viste én vejen til
livets hemmeligheder. De gav
den, der åbnede sig for dem, og
lod deres farve, form og duft
trænge ind, en oplevelse af
menneskets plads i universet. En
blomstersælger kom, når de
andre var ved at pakke sammen.
Hun havde hvergang kun en
eneste blomst med sig, en blå iris,
der var så mørk, som om natten
gemte sig i den. Den blev kun vist
frem i måneskin, og fik alle, der
så på den, til at græde... Men
mangfoldigheden på torvet havde
ikke altid været der.

★

Engang for efterhånden mange år
siden, havde der i den pæne bydel
været en salgshal med pompøse
sale, rødt plys og krystal-

lysekroner, hvor blomster i
kunstfærdige arrangementer blev
vist frem og solgt til
akkompagnement af orkestre
med mange medvirkende, men
foretagendet var gået fallit, og
nye folk med kærlighed til
levende planter var begyndt at
sælge deres blomster under åben

*Ministeriet for
Blomsteranliggender*, som det
officielt benævntes. Selv herind
bag de tykke mure trængte
rygterne om, at der skete noget
bemærkelsesværdigt på byens
markedsplads. Repræsentanter
for Blomsterrådet blev beordret
forbi, og meldte tilbage til

også kunne gro om natten. Alle
blomstersælgerne beundrede de
nye biler, der var så praktiske og
som strålede i krom og lak, og de
bemærkede hvorledes blomsterne
kunne stå i kølighed i solide
stativer uden at vælte. De
kiggede med store øjne på de blå
lamper, der skulle tændes om

»Gartnere« af Ferenczy Károly (1862-1917)

himmel på den store
markedsplads. Som årene gik
blev de flere og flere, for folk
syntes om de friske, billige
blomster, de kunne hente på
torvet i deres net og kurve, og
ingen tænkte længere på, at de
måske ikke var så imponerende
og prangende, som de der før var
blevet solgt i den store salgshal.

I et gammelt palæagtigt hus
ved en af byens kanaler lå
Blomsterministeriet eller

ministeriet, at visse af de
fremviste blomster var af en
sådan kvalitet, at de, der dyrkede
og solgte dem, fortjente støtte.
Blomsterrådet havde nemlig
beskæftiget sig med kvalitet i
mange år, og vidste præcis hvad
det betød! De udvalgte
blomstersælgerne fik stillet nye
transportbiler til rådighed af
blomsterministeriet, og fik
gødning og anlæg til kunstig
belysning af blomsterne, så de

natten, så planterne troede det
var dag, og den aften blev der
snakket mere om biler og
kunstigt lys, end om dyrkning af
smukke blomster. Det var også
den aften man besluttede at leve
en forening. »Blomster Til
Samfundet« blev den kaldt, for
det lød både smukt og rigtigt, og i
den sad der repræsentanter for
næsten alle salgsboderne.

★

I »Blomster Til Samfundet« sad
der også mennesker, der var gode
til at skrive breve, regne tal ud,
og snakke med folk, og de hjalp de
andre blomstersælgere med at
skrive til blomsterministeren for
at bede om hjælp til netop deres
blomsterbod. – Nogle fik ja, og
nogle fik nej – og der kom flere og
flere blomster og boder. Men der
kom også nye folk, som stillede
boder op i udkanten af pladsen.
De solgte blå blomster og røde
blomster (selv om enkelte af de
gamle sælgere mente at have
eneret på netop den farve), og
nogle solgte blomster uden glød
og duft, og blomster af strålende
plastik med duft af billig
parfume. Der var
blomstersælgere, der
udelukkende solgte tørrede
blomster, og nogle der solgte
postkort med pressede blomster,
og i et hjørne af pladsen solgtes
der *film* af blomster. De var i
farver og bevægede sig, og det
mærkværdige og helt
naturstridige var, at her kunne
man se blomster vokse op på få
sekunder, og endnu mere
mærkværdigt: Vokse den anden
vej, fra blomst til knop til frø, lige
så hurtigt – Det var helt
mageløst.

★

Men inde midt på pladsen stod
den gamle blomstersælger med de
blå blomster, og
blomstersælgeren med de røde
silkebånd og alle de røde
blomster, og solgte ikke så meget
som før. Og boden med de
magiske blomster, man kunne
spejle sig i, var der næsten ingen,
der længere fandt frem til. For
når folk havde fyldt deres kurve
og net med plastikblomster,
postkort og film, var der ingen
penge tilbage til magien, og af de
få, der alligevel nåede frem til de
magiske blomster, syntes mange,
at de ikke længere spejlede så
klart som før, at de måske var lidt
visne i kanten, og at
blomstersælgeren så alt for trist
ud i blikket.

Og nu var de så forsamlet her,
alle blomstersælgere, til det
årlige møde i foreningen
»Blomster Til Samfundet«.
Siddende på kasser under det
store træ midt på pladsen
begyndte de at diskutere de
kendte temaer igennem endnu
engang. Man havde lavet en

En trykkoger med meninger

Ikke alle i den danske børneteater-verden synes om Børneteatersammen-slutningen, dens pris-politik eller for den sags skyld Teaterrådets fordelingskriterier.

Af ALLAN HØYER

— Børneteater — det eksisterer slet ikke!

Påstanden falder prompte og overbevisende, når den svenske mimer *Gunnar Malmgård* lægger ud.

— Der findes teater for alle. Og der findes teater, som man skal have et vist erfaringsgrundlag for at forstå. Det kan man for min skyld godt kalde voksenteater. Men henvender man sig kun til børn, vil man komme til at tale ned til dem, og det duer ikke. Børn er gode tilskuere og skal hverken nedvurderes eller putte-nuttes.

Gunnar Malmgård, den svenske mimer, der i 1974 bosatte sig i København, farter land og rige rundt med sit énmandsteater Papiñak. Papiñak betyder trykkoger på tjekkisk, og selv om navnet kun er valgt, fordi det lyder sjovt, er der tryk på det lille teater, der når rundt til landets gymnasier, højskoler, til institutioner og skoler. Dels for at optræde i fællestimer og dels for at instruere kursusedtagere. Og Papiñak når ud til Peter på Stevning skole på Als — til åndssvage Mogens på Søllund og døve Mette på Kastelvejs Skole.

Undertryk

Med 25 års professionel erfaring ved Gunnar, hvad han kan, og hvad han er værd. Og han har fundet sin niche i det opsøgende teater.

Drømmen handler ikke om at se sit navn bøjet i neon i Frederiksberg Allé, men om at få forestillingerne ud til publikum. Og det lykkes. Delvist. Krydser på kalenderen fortæller, at der allerede er bestilt 65 forestillinger og 12 pædagogiske »seancer« i efteråret. Men blusset er for lavt til at holde trykkogeren i kog og få økonomien til at hænge sammen.

Selv et énmandsteater er dyrt i drift. Instruktører, scenografer og et velfungerende kontor i dagtimerne, transport og overnatninger koster kroner.

Gunnar Malmgård søger år efter år om statsstøtte som alle andre teatre i Danmark. Teaterlovens § 16 c giver tilskud til børneteater, opsøgende teater og teaterpædagogisk virksomhed med et beløb der svarer til fire procent af Det Kongelige Teaters budget.

Papiñak får ikke én krone. Og Gunnar Malmgård har svært ved at gennemskue kriterierne for at få tilskud.

— Jeg kunne aldrig drømme om at anfægte kvaliteten af mine kollegers arbejde. Men der er eksempler på teatre på samme størrelse som Papiñak, der får tilskud på en

lille halv million. Teater Papiñak får nul kroner. »Nul« — det er ingenting. Fik Papiñak ti kroner, så vidste jeg, at forskellen var 1:50.000, nu er der åbenbart en evighed til forskel — efter Teaterrådets mening.

BTS og solidariteten

Teater Papiñak er ikke medlem af BTS. Gunnar Malmgård kan ikke acceptere BTS' solidariske prispolitik:

— Det er svært at stå solidarisk med de »rige«, når man selv er ludfattig og hele tiden er nødt til at kæmpe for at overleve. Teatre med et tilskud i ryggen kan jo se lidt mere afslappet på situationen. Men man kan intet steds i dette samfund føle sig solidarisk med dem, som »har«, når man selv intet har eller er nødt til at kæmpe for at få. Det ville jo svare til, at sygehjælperne skulle være solidariske med overlægenes lønkamp. Elementær marxisme, siger Gunnar

Malmgård, der fortsat vil slå af på prisen, hvis Papiñak får et tilbud fra 40 handicappede børn.

— Jeg ved, hvad jeg er værd, siger Gunnar Malmgård. Og jeg har kun én eneste ambition, at få mine forestillinger ud til publikum. For mig er det bedre at komme ud, evt. til en lavere pris, end at visne hjemme.

At arbejde med fantasien

Gunnar Malmgårds forestillinger drejer sig om den stille, indre, varme humor. En typisk basal »kloverrolle«, hvor komikken udspringer indefra.

— Mine forestillinger er overraskende og modsætningen til musikvideoernes forvirrende klippe-teknik. Jeg fremstiller den enkle lille figur og forsøger at få ungerne til at se en verden i det små. Der skal også være plads til det lille smil og kluk-latteren. Det må ikke

drukne i al det andet.

— Vil man endelig tale om et politisk budskab, må man erkende, at man ikke kan lave revolution med »døde« mennesker. Børn uden fantasi kan aldrig blive gode samfundsborgere — og i dag kvæles børnenes fantasi.

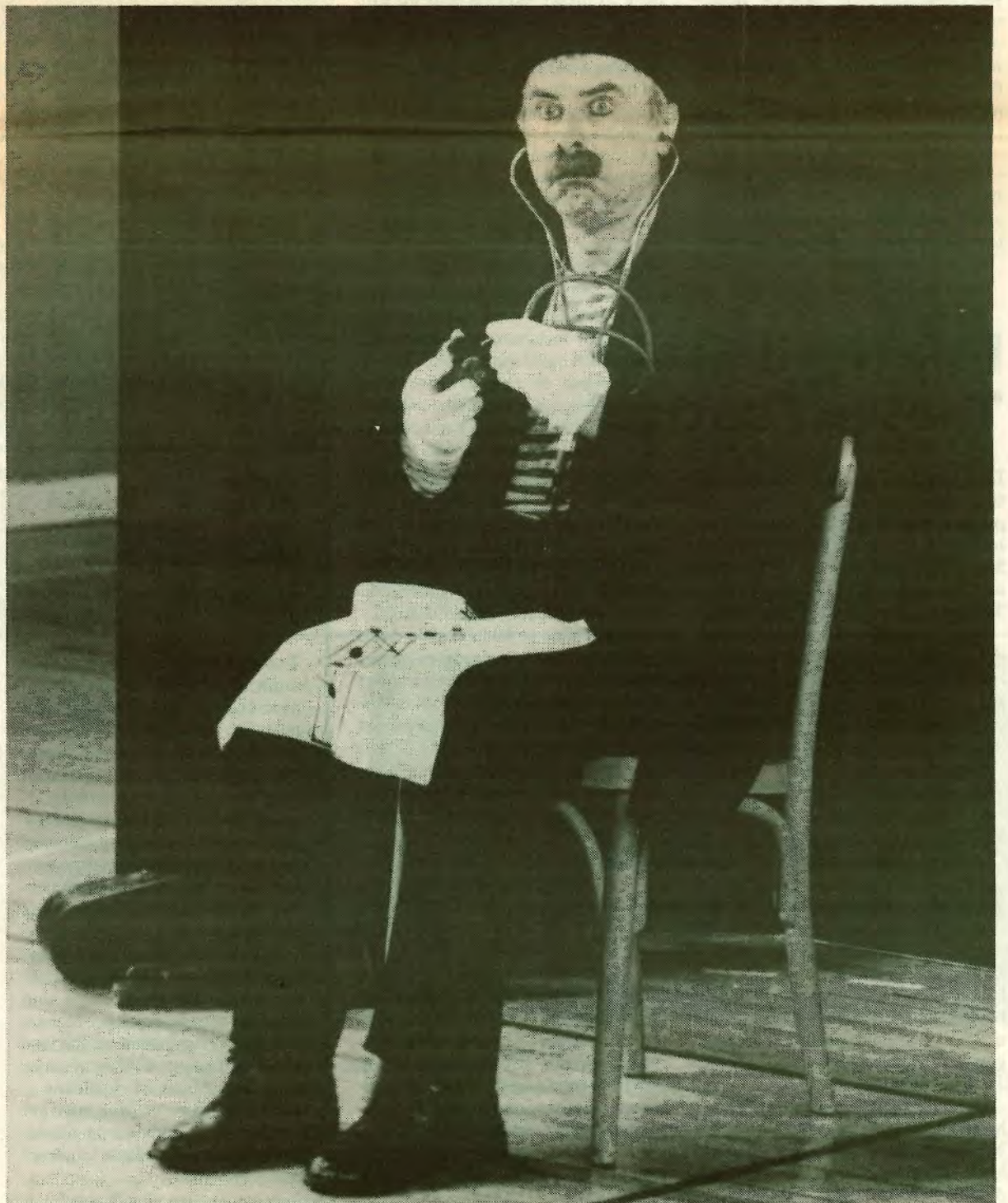
Og det er fantasien, Gunnar arbejder med, når han i sine forestillinger vækker børnenes nysgerrighed. Og med sin mimeteknik når han også ud, hvor sproget kan være en barriere.

— Gennem mine 28 år med forestillinger for psykisk handicappede, har jeg mødt mange uden sprog, fortæller Gunnar. Men pludselig er der én, der har oplevet noget i billedbogen — forestillingen. Så bliver man stolt og glad, når pædagogerne kommer og fortæller, at der er første gang »Jens« har åbnet sig for noget udefra.

Der er afgjort en verden i det små. □

Allan Høyer er journalist.

Gunnar Malmgård i aktion (Foto: Poul Anker Nielsen)

»... Og før os dør skovene«

Det dansk-brasilianske teaterprojekt — der blev omtalt udførligt i BTA nr. 51 — er omsider nået til Danmark, hvor man 10. oktober havde premiere på forestillingen »... Og før os dør skovene«, som er produceret i Brasilien i et tæt samarbejde mellem brasilianske og danske kunstnere.

Det store projekt handler om skovens regionale og globale betydning i det økologiske kredsløb, med udgangspunkt i folkesagn og myter fra Norden og Brasilien, der de geografiske og kulturelle afstande til trods har mange ting tilfælles.

De samlede udgifter til »... Og før os dør skovene« er på knapt to millioner kroner, hvoraf ca. 1/3 er finansieret ved offentlige tilskud fra kulturministeriet, miljøministeriet,

udenrigsministeriet og Fredningsstyrelsen. Resten af udgifterne dækkes dels fra Brasilien og dels ved salg af forestillinger i Danmark.

Gennem de sidste par år er mindst 100 private fonde og virksomheder blevet anmodet om tilskud, men med særdeles ringe resultat. Det kan nok give anledning til nogen skepsis over for kulturministerens ideer om private sponsorer til kulturen. Projekter af den slags karakter kan næppe regne med større private bidrag.

Forestillingen er blevet vist i forbindelse med den store Brede-udstilling »Brasil 86« og skal nu opføres rundt omkring i landets teaterforeninger, inden der sluttes af i december i Saltlageret i København.

International Teater Festival

Den første internationale amatør teater festival i Danmark foregår i perioden mandag d. 27. oktober til lørdag d. 1. november i Hvidovre Medborgerhus. Der er deltagelse af 12 grupper, bl.a. fra Australien, Tanzania, Mexico og El Salvador.

Festivalen, der primært henvender sig til unge og voksne, skal vise, hvordan amatørteatret lever og udvikler sig i andre kultursamfund, og en del af festivalens mål er at blive et forum for en kvalitativ

diskussion af det moderne teaters muligheder og betydning.

Festivalen er arrangeret af Dansk Amatør Teater Samvirke i samarbejde med Hvidovre Kulturråd og AITA/IATA (Den internationale amatørteater-organisation).

Billetprisen er 40 kr., og der ydes rabat til grupper over 10 personer samt ungdomsabat til unge under 18 år. Billetbestillinger og yderligere oplysninger hos Teaterhjørnet (01 22 22 40).

Verdensrekord i teaterinteresse

Islændingene er gode og ihærdige teatergængere. Ifølge Nordisk Kontakt (10/86) går landets befolkning, som er på ca. 240.000 indbyggere, i teater 300.000 gange årligt. Tilsammen forstås.

Der er to professionelle teatre i hovedstaden, Reykjavik Teater og Nationalteatret. Dertil et privat, kommercielt drevet teater, Det Andet Teater.

I Nordisland findes Akureyri Teater. Dertil en opera og en række teatergrupper. En flot kulturel manifestation og et teaterliv i stadig udvikling. Problemerne netop nu? Kapitalmangel — som et resultat af en manglende offentlig kulturpolitik og øgede tilskud. Det kendes vist også andre steder fra....

Giv dramatik

Som et aktivt modspil på en af mange erklæret dramatikerkrise har en gruppe barslet med et konkret udspil om en »dramaturgifond« — dramaturgisk konsulentbistand efter behov.

Af KIRSTEN BONNÉN RASK

Tre dramaturger — Steen Bille, Erling Weise og Kirsten Bonnén Rask — står bag en ansøgning til kulturministeriet om oprettelsen af en »Dramaturgifond« på forsøgsvis 200.000 kr. Forslaget er med henvisning til ministeriets begrænsede midler sendt i mølposen i lovrevisionsudvalget. Og selv om vi sender en fornyet ansøgning for næste finansår, får det nok lov til at blive i lovrevisionsudvalget — med mindre forslaget bakkes op andre steder fra. — Grupperne og dramatikere.

Vi har skrevet ansøgningen, dels fordi vi synes, at der sættes alt for lidt på det dramaturgiske arbejde rundt omkring, dels fordi vi godt er klar over, at det ofte er et økonomisk problem at købe sig dramaturgisk bistand — ikke mindst for dramatikere, som kun kan tage det ud af deres eget honorar.

Ideen med »Dramaturgifonden« er, at grupper og/eller dramatikere skal kunne søge om hel eller delvis finansiering af honorar til en dramaturgisk konsulent.

Fonden tænkes bestyret af bruger-repræsentanter: To fra BTS, to fra Dramatikerforbundet og en dramaturg.

Forudsætningen for, at en ansøgning kan behandles af fondsbestyrelsen er, at en dramaturgisk konsulent har sagt ja til at påtage sig opgaven, og at arbejdets omfang er vurderet af gruppen/dramatikeren og konsulenten i fællesskab.

Det er hensigten at skaffe bedre økonomiske vilkår for det dramaturgiske arbejde. Dette hviler efter vores mening i høj grad på den gensidige tillid og på, at man har en god kemi sammen, og derfor mener vi, at det er af altafgørende vigtighed, at gruppen/dramatikeren selv har valgt den dramaturgiske konsulent. Da der ofte vil blive tale om konsulentbistand på ufærdige, ikke helt vellykkede manuskripter — stykker man er gået i stå med — mener vi ikke, at fondsbestyrelsen skal kunne blande sig i, om projektet er »godt nok«. Det må komme an på gruppens/dramatikerens og dramaturgens fælles vurdering af stykkets muligheder.

Og hvorfor så overhovedet dramaturgisk arbejde?

Fordi vi tror, at et aktivt, opsøgende dramaturgisk arbejde kan være med til at løse en række problemer med at finde et godt repertoire, med at få teksterne gjort gode nok, med at etablere samarbejde mellem grupper og dramatikere og med at udføre det dramaturgiske arbejde i et sådant samarbejde.

Flugten til udlandet og til dramatiker-konkurrence

I øjeblikket er der en tendens til, at de tekstmæssige problemer søges løst på Broadway, i Berlin eller andre steder under henvisning til »dramatikerkrisen«. For mange af

gruppernes vedkommende skyldes det en uendelig træthed efter mange års knoklen med at få stykkerne op at stå — en træthed, som også er udbredt blandt dramatikere.

For de større sceners vedkommende er problemet i langt højere grad en manglende vilje til at gøre det udviklings- og samarbejde sammen med dramatikere, som efter vores mening er en af vejene til god og dansk dramatik.

Løsningen her bliver så, at der udskrives en dramatikerkonkurrence. Det bringer nok nye dramatikere frem, men det er næppe ad den vej, »krisen« løses. Det er absurd at forestille sig, at de er meget bedre, bare fordi de er nye. Tænk, hvis pengene — og tiden — blev brugt til at arbejde med nogle tekster — til aktiv dramaturgi.

Aktiv dramaturgi

Det har i grupperne i årevis været almindelig praksis at diskutere, kritisere, forholde sig til teksterne og derigennem yde et stykke dramaturgisk arbejde, men ofte med frustrationer på begge sider til følge. Brudte samarbejder og gensidig nedrakning.

For os at se skyldes det et indbygget problem i arbejdsmetoden. Gruppen har ofte — på grund af andre projekter — først for alvor læst teksten op mod læseprøven og opdager derfor først på det tidspunkt problemerne i den. Problemer som jo må have ligget der fra det tidspunkt teksten blev afleveret — ofte sent, men også ofte i god tid. Ikke så meget indholdsmæssige problemer, som dramaturgiske og spillemæssige problemer. Problemer som dramatikerne ofte selv har følt, måske endda har råbt og skreget for at få nogen til at hjælpe sig med.

Og til læseprøven er det for sent.

Ang. dramatiker-konkurrencer

Teaterbutikkens dramatiker-konkurrence har udløst en del aktivitet hos potentielle skrivere. Da ansøgningsfristen var udløbet, lå der 80 manuskripter til nøjere granskning i dommerkomiteen.

Til Teaterbutikkens overraskelse viste der sig at være en endog meget stor spredning af deltagere, da vinderen var fundet og de mærkede kuverter kunne brydes.

Det var alt, fra etablerede forfattere til 4.-5. klasser, der havde brugt konkurrencen som undervisningsprojekt. Mange havde tydeligvis fået omsat løse ideer til papir eller fundet gamle ting frem af skufferne.

Alle deltagerne har nu fået besked, men navnet på vinderen offentliggøres først engang i november måned.

Teaterbutikken har været interesseret i at beholde en del af materialet, som indeholdt ideer og oplæg, der måske — efter aftale med forfatteren — kunne bruges i en eller anden sammenhæng.

Og Dramatikerstudio har med-

delt, at de er interesseret i, at nogle af de afviste kan henvende sig her, hvor man så vil hjælpe med at få gjort manuskripterne færdig.

Vinderen har afleveret et færdigt stykke, men et senere møde skal klarlægge det videre arbejdsforløb for at gøre det produktionsklart. Samt aftale det pressemøde, hvor der sættes offentligt navn på vinderen af Teaterbutikkens dramatiker-konkurrence.

Overvældende resultat

Også Café-Teatrets dramatiker-konkurrence har haft dead-line. 227 manuskripter var den overvældende respons.

Så nu forestår der repertoire-udvalget samt forfatteren Poul Borum og instruktøren Ulla Gottlieb et større læsearbejde. Café-Teatret venter at udvælgelsesproceduren er afviklet i løbet af et par måneder. De vindende stykker skal opføres i foråret 87.

Dramaturgiens spillerum

Fortælle tekniske problemer, som man uden tidspres kunne have sat sig ned og læst, bliver pludselig nærmest uløselige.

Dels fordi tidspresset hindrer den ro, som er nødvendig for at kunne fordybe sig i de dramaturgiske, fortælle tekniske aspekter i teksten. Dels fordi prøveforløb og dramaturgisk arbejde på mange måder er to modsatrettede processer. Hvor prøveforløbet gennem arbejdet med at grave sig ned i stykkets enkeltheder skaber forestillingens helhed, er den dramaturgiske proces et forsøg på at hæve sig op over enkelthederne, få et overblik over strukturen — eller den mulige struktur, for derefter at bevæge sig ned i teksten, flytte om på, stryge eller tilføje enkeltheder, så pengene kommer til at passe. Selvfølgelig i overensstemmelse med tekstens intention. De to processer kan godt foretages af de samme personer — *men ikke samtidigt*.

Manglende fællessprog?

Problemerne bliver heller ikke mindre af, at dramatikerne ofte føler sig mast i processen. Dramatikerens skabelsesproces er mindst lige så følsom som skuespillerens, og følsomheden er kun blevet større i de senere år, hvor mange af historierne også er dybt personligt bundet. Det er meget barsk at stå over for en samlet gruppe, som kritiserer stykket sønder og sammen, som tvinger dramatikerne til at indgå nogle kompromisser på et tidspunkt, hvor historien måske slet ikke er faldet på plads. — Hvilket ofte er tilfældet i første version. Gruppen mangler måske også et fællessprog med dramatikerne, de har sjældent været på de samme kurser. Og det er ikke så underligt, at man bliver lidt dumstædig i situationen og nægter at flytte sig ret mange tommer.

Enden på det hele bliver så enten at skrotte lortet eller prøve at redde det hjem ved at dække over teksten i æstetiske udenomsværker. Og der er vist ikke nogen, der mener, at det er her, man skaber den gode historie.

Det er lidt absurd, når problemerne meget vel kunne være løst, hvis man havde købt sig til noget dramaturgisk bistand undervejs. Hvis dramatikerne er med i valget af dramaturgen, er der mulighed for at sikre et fælles sprog og en god kemi. Gruppen kan over for dramaturgen sige deres ærlige og usødede mening, og denne må så være bindeleddet mellem dramatiker og gruppe, mens den mest følsomme del af skriveprocessen står på. Og på det tidspunkt hvor dramatikerne har brug for responsen.

I forvejen skrevne stykker

Den aktive dramaturgi arbejder hovedsagelig med nyskreven dansk dramatik, men det er selvfølgelig også inden for dramaturgernes arbejdsområde at holde sig orienteret med, hvad der sker rundt omkring på danske scener og i udlandet. Man har tiden og over-

skuddet. En viden, som det er dumt ikke at trække på i stedet for at begynde at læse sig frem fra et hjørne af verdensdramatikken.

Det er urealistisk at mene, at hver enkelt gruppe skal ansætte en dramaturg. Det er der hverken penge — eller dramaturgisk arbej-

de til. I stedet kunne man forestille sig en *ad hoc*-ordning — en eller flere fast tilknyttede konsulenter, som arbejder for gruppen på bestemte tidspunkter i årets løb.

Det giver selvfølgelig nogle problemer med at langtidsplanlægge det dramaturgiske arbejde, at kon-

sulenten måske er på andet arbejde, hvis projektet brænder uforudset sammen, at det nok tager lidt længere tid at snakke sig ind på hinanden. Problemer, som dog er til at løse.

Og fordelene skulle gerne være bedre tekster og færre problemer

med at skaffe et repertoire.

Efter vores mening er det en af vejene ud af »krisen«. Desværre blev ansøgningen om oprettelsen af en »Dramaturgifond« afvist for 1987's vedkommende — så penge må altså skaffes ad anden vej, men vi tror, at det er det værd. □

Det flydende teater. Tegning af Jo Møller

En ekstra oplevelse i Tårnby: At stifte bekendtskab med skuespiller og rekvisit ....

(Foto: Kurt Johansen)

Vidunderlig utilstedelet!

Medierne interesserer sig for lidt for forpligtelserne overfor dansk børneteater.

Der bringes alt for få anmeldelser, alt for få omtaler – og derved bliver den årlige festival endnu mere vigtig i relation til potentielle købere og brugere. Politikens børneteatermedarbejder har gjort sig nogle tanker desangående, som her bringes post-festum, men som et nydeligt apropos til den nyligt afholdte Brædstrup-festival.

Af BETH JUNKER

Det var »Søndag på Amager« både lørdag og søndag den weekend i april. Teaterbiler fra hele landet havde fundet til Tårnby og der var forestillinger for alle fra morgen til aften. Børneteaterfestival endnu engang.

Har denne festivalform ikke overlevet sig selv, er der blevet spurgt i året, der er gået siden sidst i Helsingør. Er festivalen ikke snarere en købsmesse for institutioner og udvalg end et kulturtilbud til børn?

Jo, da! Men pointen er stadig, at de to ting ikke strider mod hinanden og at begge dele, desværre kunne man måske sige, er lige vigtigt.

Selv om de mange teatergrupper, der mødes og spiller på festivalen, tilsammen udgør landets største og mest bevægelige teater, nyder de stadig pressens ringeste bevågenhed. Her udvikles Danmarks kommende voksne teaterpublikum – i fred. Der anmeldes og omtales i flæng. Undskyldningen er tit, at grupperne turnerer, så den dag omtale eller anmeldelse er i aviserne, er forestillingen væk. En dårlig undskyldning. De turnerende børneteatre arbejder på andre betingelser end de stationære, men anmeldelse er lige vigtigt.

Når bortses fra og forældre, bruges disse spredte omtaler af pædagoger, institutioner, skoler, teaterudvalg landet over som pejlepind, som diskussionsgrundlag for de forestillinger, de vælger til børnene i den kommende sæson. Sving-

tende omtale gør arbejdet vanskeligere, valget mere usikkert, men til gengæld behovet for festivalen større.

Sådan er det nu, og så længe den situation vedvarer, er børneteaterfestivalens købsmessekarakter nødvendig. Hvor skulle man ellers møde forestillingerne og udveksle meninger om valgene?

Oplevelsernes tyranni

Også til festivalens andet formål, at give børn i vekslende egne af landet mulighed for teateroplevelse, kan der knyttes kritiske indvendinger. Jeg mener, har det noget med teateroplevelse at gøre i to dage at stæse fra den ene forestilling til den anden og den tredje (du kan nå mellem 10 og 12, hvis du anstrenger dig!) blot med en sodavands pause? Nej, vel! Den besindige kan hertil føje, at man faktisk ikke behøver se 12 forestillinger. Man kan lægge et fornuftigt program, der gør det muligt at fordøje oplevelserne undervejs.

Den ubesindige – og det er bl.a. mig – vil mene, at i forhold til oplevelsen af den enkelte forestilling, i forhold til skuespillernes urimelige arbejdsforhold og -betingelser er

sligt stæseri ganske utilstedelet – ganske overordentlig vidunderligt utilstedelet. En boblende oplevelse af kulturel rigdom. Så sjældnen en oplevelse i to dage kvit og frit at kunne vælge og vrage. Føle snerten af depression, fordi et valg faldt skævt ud, euforien, fordi en forestilling var så god, at den næsten bærer dig videre gennem gangene til den næste.

De børn, de lidt større, vi ubesindige møder i gangene, ser ud som os: skinnende øjne og kroppe, der er grebet af dette enestående vanvid. Men bag oplevelsen ligger også vanvidets belærende pointe: at se, at føle, at opleve, at der er, om ikke fanden, så dog forskel på børneteater i dag. I stil og genre, i emne og spil – i kvalitet. Det er et tredje kritikpunkt, og indrømmes skal det, at der er højt at flyve og for dybt at falde i festivalens udvalg. Fra det sublimt beherskede til teaterkunst, der forsvandt og efterlod klumpede ord og anmassende kroppe. Et problem for den, der kun oplever det sidste, men i festivalens balance også en klar kritisk udfordring. For børn, der kun ser en forestilling eller to om året, giver festivalen rum for en voksende kritisk sans. Ikke dårligt at have med sig frem over!

Anstrengelserne bag

Dertil kommer så selve arrangementet.

Det, der er grundlaget for det hele, og som aldrig (heller aldrig) anmeldes. Ret beset bør man jo undre sig over, at det overhovedet kan fungere. 70 grupper, endnu flere forestillinger, der alle skal på plads og i orden, så dørene kan åbnes til tiden og spilletiden overholdes. Skolerne, der lægger rum til, skal teaterpyntes, der skal afmærkes klart, så alle finder, hvad de har valgt uden tidsspild, der skal være mad, te, kaffe, drikkevarer, billeder, spilleplaner, kort over området til det utal af mennesker som benytter chancen og ... og ... og.

Det hele er der og det fungerer som en velsmurt maskine. Gennemdisciplineret – alt takket være Teatercentrum, grupper, BTS og i år Tårnby kommune og dens hjælpere.

Meget kan siges, men den årlige børneteaterfestival forbliver et kæmpearbejde, et nødvendigt forum, en herlig ramme for en særlig teaterlidenskab. Hvad weekendens forestillinger bød på af stort og småt, deprimerende og flot vil den kommende tids anmeldelser vise. □

Nyt fra Børneteaterfestivalen 1987

Værterne til næste år er som bekendt Pandrup, Løkken-Vrå og Brønderslev kommuner. Weekendarrangementet finder sted den 2.-3. maj i Brønderslev; på gymnasiet og Hedegårdsskolen, der ligger fem minutters gang fra jernbane- og rutebilstationen.

Brugerkonferencen er lagt mandag d. 4. maj, ligeledes i Brønderslev.

De lokale bagfolk har talt med turistkontorerne i Løkken, Blokhus og Brønderslev for at få dem til at lave et samlet tilbud, som skulle gøre det nemmere for de tilreisende.

Endvidere har man talt med Nordjyllands Trafikselskab om indsættelse af ekstra busser, så man på et almindeligt klippekort

og på de rigtige tidspunkter kan komme frem og tilbage mellem overnatningsstederne og Brønderslev. En egentlig køreplan vil foreligge kort tid inden festivalen.

Ønsker man allerede på nuværende tidspunkt yderligere og specielle oplysninger, kan man ringe til Brønderslev Børnebibliotek (08 82 22 44) og spørge efter Anni eller Inger, der vil forsøge at svare på alle spørgsmål.

Blokhus Turistforening vil udforme nogle tilmeldingsformularer med alle relevante oplysninger om, hvordan man tilmelder sig, hvor og hvornår, betalingsbetingelser, transportforhold og meldested ved ankomst mm.

Der vil være tilmeldingsblanket i næste nummer af BTA.

Ophold

Overnatningstilbud under børneteaterfestivalen:

BRØNDERSLEV:

Hotel Phoenix, Bredgade 17, 9700 Brønderslev, tlf. 08 82 01 00
Enkeltværelser, dobbeltværelser, pris pr. person kr. 225 til 290 incl. morgenmad.
Hotel Atlas, Kornumgårdvej 18, 9700 Brønderslev, tlf. 08 82 41 11
Dobbeltværelser, pris pr. person kr. 125,- excl. morgenmad
Jerslev Kro, Voldgade 4, 9740 Jerslev, tlf. 08 83 10 07
Dobbeltværelser, pris pr. person kr. 200,- incl. morgenmad
Hellum Kro, Vibekevej 67, Hellum, 9740 Jerslev, tlf. 08 83 40 91
Dobbeltværelser, enkeltværelser, pris pr. person 110-125 kr. incl. morgenmad
Brønderslev Vandrerhjem, 9700 Brønderslev, tlf. 08 82 15 00
Pris pr. person 35,- såfremt der vises V-kort
Brønderslev Hallen, 9700 Brønderslev, tlf. 08 82 15 00
Overnatning i lokaler a 10, 20 el. 50 personer på medbragte madrasser. Desuden camping-

mulighed. Priser pr. person 10-30 kr.
Vendsyssel Lejrscole, v. fru Ingvaldsen, Kirkebakken 25, Thise, 9700 Brønderslev, tlf. 08 88 72 65
100 sengepladser, pris pr. person kr. 120,- incl. fuld forplejning.
Privat indkvartering anvises af Brønderslev Turistbureau.

LØKKEN:

Motel Skovly, Munkensvej, Hvorup Klit, tlf. 08 88 31 54
Dobbeltværelser, pris pr. person kr. 75,-. Fælles bad, toilet og køkken. Egen forplejning
Løkken Strandgaard, Søndergade 80, 9480 Løkken, tlf. 08 99 15 55
Lejligheder, pris pr. person kr. 58,-. Eget køkken, bad, toilet, egen forplejning
Hotel Litorina, Søndergade 15, 9480 Løkken, tlf. 08 99 10 44
Pris pr. person kr. 30-60 incl. morgenmad
Hotel Klitbakken, Nørregade 3, 9480 Løkken, tlf. 08 99 11 66
Pris pr. person kr. 125,- incl. morgenmad.
Ønsker reservation min. 3 mdr. i forvejen
Garni Vestkysten, Carl Jensensvej, 9480 Løkken, tlf. 08 99 10 36
Pris pr. person 30-50 kr. incl. morgenmad
Motel Nordstrand, Furrebyvej 5, 9480 Løkken, tlf. 08 99 20 55

Lejligheder til 4-6 personer. Pris pr. lejlighed kr. 200-250. Egen forplejning
Furreby Motel, Løkkensvej 910, 9480 Løkken, tlf. 08 99 12 38
2-, 3- og 4-sengs værelser. Pris pr. person kr. 115,- incl. morgenmad
V.G.U. Center, Børglumklostervej 84, Vittrup, 9480 Løkken, tlf. 08 99 60 36
2-, 3- og 4-sengs værelser. Pris pr. person kr. 90,- incl. morgenmad
Lejrskolens Søndergaard, Vrenstedvej 253, 9480 Løkken, tlf. 08 99 11 53
2-, 3- og 4-sengs værelser. Pris pr. person kr. 90,- incl. morgenmad

BLOKHUS:

Feriehotel Nordseen, Høkervej, 9492 Blokhus, tlf. 08 24 93 33
2-, 4- og 6-personers lejligheder. Pris pr. person hhv. 157,50, 78,75 og 52,50 kr. Egen forplejning
Villa Holiday, Hunetorpvej 28, 9492 Blokhus, tlf. 08 24 96 55
2- og 4-personers værelser. Pris pr. person kr. 80-125. Adgang til køkken og opholdsstue
Blokhus/Hune Vandrerhjem, Kirkevej, Hune, 9492 Blokhus, tlf. 08 24 91 80
2-, 4-, 5-, 6- og 7-sengs værelser. Pris pr. person kr. 105,- incl. fuld forplejning. Uden forplejning efter aftale.

Regionalt overflødhedshorn

Den nyligt afholdte børneteaterfestival i Brædstrup var en stor publikumssucces og rejser måske og spørgsmålet om at satse mere på regionale arrangementer.

Det var et sandt mylder foran billetboden på Brædstrup skole, da den 2. Brædstrup Børneteaterfestival blev afviklet 13. og 14. september.

Det store udbud af gratis forestillinger fra 14 jyske BTS-teatre havde lokket såvel opkøbere som børn og voksne fra lokalområdet til. Så mange, at det finurlige billetsystem blev erklæret for endeligt brudt sammen søndag formiddag, hvorefter det fri initiativ radede. I rene tal betød det, at et sted mellem 5 og 6.000 mennesker overværede de 38 forestillinger.

Kaskadeteatret – den kompetente arrangør – kunne således notere en ny succes – og en god portion træthed ovenpå arrangementets strabadser. Men hvad vigtigere var; en masse mennesker havde fået dannet sig et indtryk af udbuddet af dansk børneteater i det jyske, inklusive et par vaskeægte premierer.

Jan Torp fra Kaskadeteatret lægger da heller ikke skjul på, at det først og fremmest drejer sig om at skabe en attraktiv salgsmesse – samt en kulturel manifestation i lokalområdet. Som tak for god behandling og godt naboskab.

Menneskelige dimensioner

Teaterrådets formand, Bjørn Lense Møller, tog godt for sig af retterne og fik set 12 forestillinger i løbet af weekenden. Hans tilstedeværelse bragte øjensynligt lidt ekstra sved frem på panden hos enkelte aktører og grupper. Det er jo svært ikke at tænke frem til næste års indstillinger og bevillinger...

Lense Møller afstod dog fra at agere anmelder for Børneteateravisen:

– Jeg vil hellere holde mig til det almene, fordi det ellers bliver så afgørende, hvis jeg siger, at der var noget jeg ikke bryder mig om og noget jeg kan lide.

Men jeg synes, det var et flot og velfungerende arrangement, som virkede mere menneskeligt ved at være knapt så meget et supermarked, som Børneteaterfestivalen gennemgående er. Den er nemlig næsten ved at blive så stor, at man overvældes. Her var det overskueligt og overkommeligt. Og for mig personligt var det en fremragende

lejlighed til at se netop nogle af de grupper, der bor i Jylland, og som jeg normalt kun kan samle op, hvis de er på turne i nærheden af København.

Regionale tiltag vejen frem?

Tror du da ud fra oplevelserne i Brædstrup, at det er en bedre ide at lave flere regionale festivaler fremfor en stor samlet årlig manifestation?

andet og måske især – gennem TV har oplevet mere dramatik end man gjorde for en generation siden. De er lidt hurtigere i deres associationsevne, er mere indstillet på at opleve historien...

Såvidt Teaterrådets formand.

Og rundt omkring gik diskussionen livligt under festivalen mellem grupperne, teaterformidlerne og andre publikummer. Det kan nogen gange virke overvældende,

– Jeg ved ikke, om man kan undvære den. Men ligesom eksempelvis med TV-teatermesser er der tendenser til at tingene vokser til enorme arrangementer, hvor det er et reelt spørgsmål, hvor meget orientering en opkøber kan nå at gøre sig.

Selv er jeg tilbøjelig til først og fremmest at samle grupper op, som jeg ikke ved så meget om. Men når det skal virke som købsmesse, kan størrelsen måske føre til, at indkøberne først og fremmest opsøger dem, de kender i forvejen og ser deres nye program. Derved kan man få nogle meget fastlåste forhold mellem producent og køber.

Så hvis man fulgte ideen med at gøre det mere regionspræget, ville to-tre festivals hen over året måske i virkeligheden være en bedre orientering for opkøberne.

Og kvaliteten i Brædstrup?

– I det store og hele er standarden nogenlunde som Børneteaterfestivalens, altså mange gode grupper og nogle mindre gode...

Jeg næde som sagt at overvære 12 forestillinger – og som orientering er det mægtig godt. Skal man nå alt for mange i løbet af ganske kort tid, er der dårlig nok tid til at få rubriceret oplevelserne oppe i hjernen. Så skal man have notaterne frem for at skelne de enkelte forestillinger, og det kan være utilfredsstillende.

Målgruppe og formynderi

Uden at udtale dig om de specifikke forestillinger, hvordan var så indtrykket af korrespondancen mellem de enkelte forestillingers intentioner og den søgte målgruppe?

– Gennemgående synes jeg, at man fik fat i yngre mennesker, end der vist var tænkt på. Men der er en tilbøjelighed til, at børn helst ser noget, som er for nogen lidt ældre end dem selv. Og her skal man regne med, at børn – blandt

så markant uenigheden om kvalitet og dette med perceptionsniveau kan være. Lærere og pædagoger advarer teatrene mod at sætte niveauet for højt, gøre det for mystisk og uforståeligt for børnene, grupperne mener omvendt, at der er tendens til pædagogisk formynderi overfor børnene. Samtidig går uenigheden også på tværs af brugere og aktører.

Teatergrupperne selv er normalt meget opmærksom på at undgå en for stor eller forkert aldersspredning. Men ved en festival er reglerne slækket, og derfor kunne man opleve grædende spædbørn under flere af forestillingerne. Det ødelægger koncentrationen hos såvel spillere som publikum.

Børneteater i Bakkelandet

Arrangørerne kunne efter festivalen se et mindre underskud i øjnene. Den lokale 10. klasse, der stod for den kulinariske side af sagen, fik sig derimod et ditto overskud til en kommende Ungarnstur. Og i forbindelse med Brædstrup-festivalen blev en ellers afdød forening genoplivet. Børneteaterforeningen i Bakkelandet har taget navn efter det smukke omgivende landskab og formidler billige teateroplevelser for medlemmerne. Og deres forældre.

cj

Er børn mennesker?

Sensommerens store tilløbsstykke, Land & Folk Festivalen i Fælledparken i København, havde blandt meget andet også en teaterhøring med den fremadskuende titel »Teater år 1999«.

Arrangementet var placeret i et øltelt og foregik derfor i en kakofoni af stilfuld forvirring og larm. I dette totalteater-kaos fremlagde BTS-formanden sine visioner, der formede sig som en barsk statusopgørelse over børns og børneteaters vilkår.

Af ANETTE SØRENSEN

Det børneteater, vi kender i dag, har eksisteret i omkring 20 år. Målt med teatrets historie er det ikke meget, og 1999 er om kun 13

år. De mål, vi arbejder hen imod lige nu, er sikkert ikke nået til den tid – hvis man ser på, hvad der er trængt ind i den almindelige danskers bevidsthed om de sidste 20 års udvikling inden for vores områ-

de, kan man godt blive forskrækket; for de fleste mennesker er børneteater stadig kun noget med handskedukker, Mester Jakel, at lægge godt med luft på stemmen. Hvis man så kan få børnene til at råbe »Pas på! Han står bag ved træet« – ja, så er alt for mange voksne sikre på, at deres børn har fået god børneteaterforestilling.

Denne holdning til børn og hvad man kan byde dem, mener jeg er helt grundlæggende for mange af de problemer, vi står i som børneteaterarbejdere; børn regnes ikke for individer, der har de samme rettigheder som voksne med hensyn til information, kultur, status. Børn tages ikke alvorligt, men holdes hen med forløjet tryghed, halve sandheder og klap på håret. Det er

klart, at en sådan holdning smitter af på opfattelsen af børneteater og os, der arbejder med teater – det er altså bare børneteater.

Desværre viser den sig også blandt pædagoger og lærere, hvor mange stadig efter forestillingen spørger, »hvad vi så lever af?« – Om det er udtryk for kritik af forestillingen skal jeg ikke kunne sige....

På børnenes side

Det børneteater, der startede for 20 år siden, valgte at tage børnenes verden op på scenen, at beskæftige sig med deres liv, deres problemer, deres glæder og sorger. Vi valgte, at vi ville stå på børnenes side. Det betyder, at vores forestillinger handler om f.eks. angsten for krigen, om forholdet til andre børn og

voksne o.s.v. Da jeg ved åbningen af dette års børneteaterfestival i Tårnby snakkede om det samme; at tage børnene alvorligt, om forpligtigelsen til at fortælle børnene om virkeligheden, om at bearbejde den angst, vi alle føler for krig og atomvåben, fik jeg af den socialdemokratiske formand for kulturudvalget at vide, at han fandt det højst upassende at optræde så ekstremt venstreorienteret ved åbningen af en børneteaterfestival.

Formidling af myter

For at stå på børnenes side er at være venstreorienteret. Det er krav om lighed, om åbenhed, om nedsat arbejdstid, om rene miljøer, om legemuligheder, om ret til viden.

Vores umiddelbare mål er anerkendelse; anerkendelse af, at børneteater er kunst, er ligeså vigtigt som voksenteater.

Og børneteaters opgave er som voksenteaters at være kritisk over for samfundet, at være vagthund, det er »at fortælle mennesket om menneskene« som Kasper Rostrup skrev for nylig. Dermed mener han også at formidle de myter, eventyr og legender, der ligger i vores kultur.

Den anerkendelse, jeg taler om, er ikke den der bringer os i Se og Hør. Men en anerkendelse, der gør børneteater til en selvfølgelig del af uddannelsen til skuespiller/instruktør/scenograf. Mange mener – også blandt vore voksenkolleger – at pædagoger vil være bedre skuespillere for børn, fordi de ved noget om børnepublikum. Jamen, er det ikke et krav, man bør stille til enhver skuespiller? At hun ved, hvad hun spiller, hvorfor og for hvem?

Da vi startede, brød vi også med den traditionelle arbejdsform for teatret. Vi satsede på at arbejde kollektivt, så hele holdet hele tiden var klar over, hvilke beslutninger, der bliver taget hvor og hvorfor. Når f.eks. Gladsaxe Teater nu taler om fast ensemble, er det banebrydende, epokegørende og helt klart inspireret fra det store Schaubühne i Berlin! Ganske givet – Så har vi arbejdet under inspiration fra Schaubühne i 20 år.

Dramatik-kuvøse!

Vi har været og er stadig vugger for skuespillere og især danske dramatikere. »Comedie i grænselandet« har Steen Kålø ikke skrevet til Det Kgl., men til Møllen i Haderslev – Kirsten Thorups dramatik debut var ikke, som pressen gjorde et stort nummer ud af, på Aveny med Romantika, men på Team i Herning o.s.v.

Nu er tiden inde til, at vi får lov at arbejde med det, vi har lært – får lov at videreudvikle de metoder, vi arbejder efter, får lov at lege lidt med nye veje. Får lov at lave nogle salgsskud, som vi kan lære af.

På helt kort sigt må vi inden for de eksisterende grupper have noget uddannelse igang. Vi er i BTS i dag 46 grupper på meget forskelligt niveau. Det er ikke til at holde ud, at de alle skal starte på samme nulpunkt, som de gamle har gjort. Og overskuddet til, at de gamle lærer de nye op, bliver mindre og mindre. De grupper, der har opnået en eller anden form for understøttelse fra staten, er inde i et voldsomt produktions- og turné-

Rapport fra Euro-drama projektet: Engagement på voksen-præmisser?

I sommeren har Danmark været værtsland for 160 børn fra 15 europæiske lande. Det var engagement og tolerance i højsædet, men helt uproblematisk er det aldrig, når de voksnes ambitioner spiller med.

Af JEAN MICHEL PETOT

Formålet med projektet var »at give børn mulighed for gennem dramatiske og kreative udtryksformer at opleve forskelle og lighe-

der i deres livssituation til fremme af forståelse og tolerance«.

Børnene var alle mellem 11 og 13 år, og hvert land skulle stille med mindst en drama/musiklærer ud over de nødvendige voksen-ledsagere.

Projektets oprindelse

Det hele startede i 1979 (FNs internationale børneår). Under et seminar i Sverige, foranstaltet af Europarådet under temaet »Barn og kultur«, blev det vedtaget ikke længere at nøjes med at debattere børnenes kulturbehov blandt voksne, men forsøge at konkretisere tankerne via reelle børnetræf. Da sprogsvanskeligheder syntes at være den største barriere, valgte man at anvende dramatik som emne og kommunikationsform.

Tre år senere blev det første projekt realiseret i Namur i Belgien med seks deltagerlande, præget af

visse start- og sprogsvanskeligheder. I 1984 i Neuchâtel i Schweiz deltog 11 lande, og man havde, belært af erfaringerne, reduceret aldersspredningen, ligesom man introducerede den mere professionelle teaterverden; samtlige lærere var udøvende teaterfolk. Af samme grund har projektet været tydeligt præget af de voksnes ambitioner og af arrangørernes prestige-niveau.

I år var det så blevet Danmarks tur. I samarbejde med Dansk Amatør Teater Samvirke fik de danske initiativtagere stablet projektet på benene og skaffet de nødvendige økonomiske midler. Storstrøms amtskommune stillede gratis Vordingborg Uddannelsescenter til rådighed, og de store tilskudsydere var Europarådet (180.000), Kulturministeriet (300.000) og Undervisningsministeriet (200.000).

Hvad skal vi med de voksne

I den første uge blev der arbejdet i dramagrupper og tilbudt forskellige værkstedsaktiviteter (mime, dans, sminkning, dukketeater, fremstilling af musikinstrumenter mm.). Den anden uge var reserveret til forberedelse af en afsluttende forestilling under det fyldige hovedtema: »Børn og .....«

For en udenforstående, som pludselig dukkede op midt i det hele, fik man et indtryk af, at der herskede et forvirrende modsætningsfor-

hold blandt de voksne. Nogle følte sig som en slags »kulturambassadører« for deres eget land, andre betragtede hele projektet som en slags »børneteaterkonkurrence«, og atter andre som et forum for eksperimenterende dramatik – alt imens de fleste, heldigvis, ustandseligt forsøgte at trække hovedformålet frem; »det er først og fremmest kommunikationen, som er det vigtigste ....«

Bortset fra det og uanset de voksnes teoretiserende plapren, havde man på fornemmelsen, at børnene klarede de indbyrdes kontakter aldeles glimrende og uden overordnet indblanding.

Dog ikke uden nogle tydelige hovedsprogsgroperinger: en stor gruppe engelsk-talende (herunder hollændere og skandinaver), en tysk-talende, en »latinsk-talende« (fransk-spansk-portugisisk) og minoriteterne (ungarsk, finsk). Heldigvis var disse forhold mest påfaldende i fritidssamværet.

Rekruttering

Hvert land kunne sende 10 deltagere. Nogle havde anvendt en geografisk model (2 fra hovedstad, provinsby, land, industriby, osv.), andre udvalgt en bestemt skole eller by, selektivt (de bedste elever i faget dramatik), mens nogle ligefrem sendte elever fra teaterskoler for børn.

Det sidste var en deprimerende oplevelse. Man havde på fornemmelsen, at disse børn skulle optræde som dresserede aber eller som levende reklame for deres lærer.

Men værtslandet havde lært af tidligere erfaringer og sat et konstruktivt program på benene, der beviste, at der kan laves et stykke børnekultur på børnenes egne præmisser.

Således var euro-drama projektet i Vordingborg vellykket, hvis man måler det efter børnenes eget engagement og umiddelbare lyst til at virke sammen. Eksperimentet viste således endnu engang, at børnekultur har det godt, bare den ikke dikteres politisk ovenfra. □

Jean Michel Petot er scenograf mm.

Euro-drama i Vordingborg.
(Fra Rampelyset nr. 173)

pres – og de nye må arbejde hårdt for at få til dagen og vejen. Det værste er, at vi ikke får bedre børneteater ud af alle anstrengelserne. Ikke før vi kan tilbyde de muligheder for udvikling, vi tidligere har kunnet.

Publikum haves Faciliteter ønskes

Vi må have børneteaterhuse. Der findes i en by som København to tre små stationære børneteatre og kun det ene – Det lille Teater med plads til ca. 80 tilskuere – skal ikke supplere deres indtægter med turnevirksomhed. I en by som Stockholm er der 8-10 børne- og ungdomsteatre – men det ligger jo også i Sverige.

Inden for voksenteatret tales der meget om det svigtende ungdomspublikum. Når jeg læser ARTE-brochuren kan jeg ikke fortænke dem i at blive væk. Men de er der til FOOLS-festivalen, de er der, hvor man tør eksperimentere og hvor man søger. Også i Næstved og i Odsherreds Teaterforeninger er der unge publikummer nok; de har hele deres liv set minimum to børneforestillinger om året, og selvfølgelig bliver de ved at bruge teatret.

Så desværre endnu engang; det er et spørgsmål om penge, om at satse – og satse ekstra på børneområdet.

For det er med børnene det begynder, det er dem, der er fremtiden. □

Anette Sørensen,
formand for Børneteatersammen-
slutningen

Fra bestyrelsen

Den årlige *generalforsamling* i Dansk ASSITEJ blev afholdt torsdag d. 28. august på Fiolteatret i København.

Generalforsamlingen, der godkendte den foregående sæsons store arbejde, vedtog her et omfattende arbejdsprogram for 86/87. Nogle punkter på arbejdsprogrammet er overført fra tidligere sæsoner (løbende aktiviteter samt fler-årige projekter); men af andre større opgaver for denne sæson kan nævnes:

Dansk ASSITEJ skal arbejde for:

- at driftsstøtten til organisationen gøres permanent og suppleres med midler til et egentligt kontorhold.
- at børneteatrene interesser tilgodeses i forbindelse med det stort anlagte dansk-franske kultursamarbejde i 87/88.
- at igangsætte et tættere samarbejde med et ikke-nordisk land (England vil blive foresøgt).
- at invitere udenlandske observatører til Børneteaterfestival i Brønderslev i 1987.
- at udarbejde en »mini-håndbog« over støttemuligheder og praktiske fremgangsmåder i forbindelse med samarbejde med udlandet inden for vores område – bl.a. hvad angår gæstespil.
- at være medarrangør af en brugerkonference i forbindelse med Børneteaterfestivalen i Brønderslev 1987.

Dansk ASSITEJs bestyrelse, der blev valgt ved samme lejlighed, er i denne sæson: John Frobøse

(Turnus), Flemming Hansen (Artibus), Vibeke Illum Juul (Møllen), Anette Nissen (Dueslaget), Ray Nusslein (Paraplyteatret), Michael Ramløse (B-medlem) og Biba Schwoon (Teatercentrum).

Bestyrelsesmøder i efteråret 1986: 13.-14. sept. (i forbindelse med festival i Brødstrup), 23. sept. (Nordisk møde: 3.-5. okt.), 11. nov. og 10. dec.

Brugerkonferencen

I forbindelse med Børneteaterfestivalen i Brønderslev 26. april – 3. maj 1987 arrangerer Dansk ASSITEJ i samarbejde med lokal-komiteen for Brønderslev en brugerkonference *mandag d. 4. maj* – altså efter festivalen.

Konferencen skal foregå på den nye Idrætshøjskole i Brønderslev; vi skal se to teaterforestillinger, arbejde i grupper og høre oplæg.

Temaet for konferencen er: *Kvalitet* i børneteaterforestillinger. Emnet knytter således direkte an til den igangværende diskussion inden for BTS – og tanken er, at brugere og producenter skal konfronteres med og diskutere hinandens opfattelser af kvalitet i forestillingerne – hvad er det f.eks. for en kvalitet, køberne ser på, når de vælger forestillinger til deres institution? – er det (måske) noget helt andet end den kvalitet, vi i øjeblikket diskuterer i BTS?

Antologi om nordisk børneteater

Lunds Universitet vil udgive en antologi om nordisk børneteater – indeholdende nogle oversigts-

artikler samt manuskripter til to børneforestillinger fra hvert nordisk land. Den skal udgives på engelsk. Dansk ASSITEJ er blevet bedt om at fremsende to manuskripter, som skulle være såvel kunstnerisk som nationalt signifikante for forestillinger for aldersgruppen 7-12 år. Bestyrelsen har – efter grundig gennemgang – valgt at lade Danmark repræsentere ved Artibus' »Den eventyrlige soldat« (1983) og Banden's »Et blåt øje« (1979).

Flagbrochuren

Nu er den der! Efter lang tids arbejde – endelig! Og resultatet er blevet som forventet – meget flot og tilfredsstillende. Brochuren skal bruges til at præsentere danske børneteatre internationalt. Hvert teater har en side (de, der endnu ikke har fået det, må hellere skynde sig) – og desuden er der mulighed for at indlægge artikler om dansk børneteater (eller andet materiale).

I løbet af oktober måned sendes brochuren rundt til alle ASSITEJ-centre i verden, bl.a. med omtale af den danske festival i 1987.

Medlemmer af Dansk ASSITEJ modtager automatisk et antal eksemplarer – og alle, der skal ud i verden med forestillinger eller som observatører opfordres til at medbringe brochuren, ligesom den osse skal distribueres til de danske ambassader og deres kulturafdelinger.

Nordisk møde i København d. 3.-5. okt.

I weekenden 3.-5. oktober holdt de nordiske ASSITEJ-centre fællesmøde i København.

Blandt de punkter, man diskuterede, var udgivelsen af en nordisk publikation om børneteater to gange årligt. Det blev besluttet at starte denne udgivelse i 1987 med et forårsnummer og et efterårsnummer. Tanken er, at tidsskriftet skal afspejle de diskussioner og udviklinger, der er i gang i Nordens børneteaterliv lige nu. Og materialet til det første nummer skal ligge klart midt i december. Det er tanken, at udgivelsen skal finansieres med støtte fra Nordisk Kulturfond.

Det blev osse besluttet, at Island skal kontaktes med henblik på at oprette et nationalt ASSITEJ-center – og dermed få plads i publikationen.

Mødet evaluerede festivalen i Helsinki – og der blev fremlagt regnskab for den. Finsk ASSI-

TEJ måtte konstatere et mindre underskud, men alt i alt var det ikke alarmerende. Der var megen ros til arrangementet – og det vigtigste af alt: i ca. en uge var alle de store finske dagblades kultursider fyldt med børneteaterstof – det er aldrig sket før. Festivalen var på alle møder en stor og flot manifestation af livskraften i det nordiske børneteater og en opmuntring for det arbejde, der finder sted i finsk børneteater.

De – ganske få – mindre gode erfaringer, vi har fra Helsinki-festivalen, skal vi lære af i planlægningen af Odense-festivalen 1988.

Mødet diskuterede modellen for festivalen i Odense, og der var enighed om at køre videre efter de retningslinier, Dansk ASSITEJ har lagt frem. Til forskel fra Helsinki-festivalen vil grupperne ikke få betaling for deres forestillinger – til gengæld betales alt andet i de 10 dage, festivalen varer – og seminar-delen er meget højt prioriteret, så der faktisk vil være tale om en form for efteruddannelse samtidig.

Resten af mødet var afsat til forberedende diskussioner om ASSITEJs kongres i april 1987 i Australien, hvor der bl.a. skal vælges executiv-komité og ny præsident. Til denne del af mødet havde de nordiske ASSITEJ-centre inviteret gæster fra England og Holland.

Mødet, der prægedes af stor åbenhed og spændende diskussioner, endte med at vedtage nogle forslag til forbedring af arbejdsgangen og politikken i verdensorganisationen. Der var bl.a. enighed om en større orientering mod Den Tredie Verden, ligesom man foreslår en samarbejdsmodel i mindre enheder – al den nordiske – for at effektivisere og intensivere de internationale kontakter.

Forslaget, der dels rummer tanker om en nyorientering af organisationens politik, dels forslag til praktiske forbedringer af kommunikationen og de demokratiske processer inden for ASSITEJ, sendes i begyndelsen af november ud til alle ASSITEJ-centre i verden som diskussionsoplæg inden kongressen i 1987, ligesom det vil blive diskuteret på executiv-komiteens møde i Berlin i januar.

Næste nordiske møde afholdes i Stockholm 5.-7. december 1986.

Michael Ramløse
Dansk ASSITEJ
Frederiksborggade 20, 3.
1360 København K
01 15 69 00

Vor mand fra Havana

Dansk ASSITEJ havde sidst i september besøg af en cubansk teaterarbejder. *Elmo Hernandez* er ansat i det cubanske kulturministerium og virker tillige som sceneinstruktør.

Arrangementet formede sig som en dialog omkring forskelle og ligheder mellem dansk og cubansk (børne)teater.

De omkring 25 cubanske teatergrupper (med 5-80 ansatte) har via fast løn, gode arbejdsforhold og lokale privilegier slet ikke den hårde indbyrdes konkurrence- og overlevelseskamp, der kendes så godt fra dansk børneteater.

Iøvrigt mente Elmo Hernandez ikke, at man skulle fokusere på forskellen mellem børne- og voksen-teater. Godt teater er til alle, og der

er iøvrigt tradition på Cuba for, at de voksne helt selvfølgelig slæber børnene med til de lokale teaterstykker. Også er det op til skuespillerne og den dramatiske tekst at kunne fastholde alle grupper. Af samme grund går Hernandez ikke ind for specifikt danse- eller musikteater, men mener, at alle områder bør kunne inddrages i fælles stykker.

Den historiske baggrund for den nuværende teatertradition på Cuba er ganske kort og daterer sig de ca. 25 år tilbage til den revolutionære omvæltning. Før den tid var teaterlivet og -repertoiret at ligne med en Broadway-import for den lokale kulturelite. Det betød også, at det cubanske teater i starten var paternalistisk og formyn-

derisk og opretholdt specielle værdinormer og hierarkiske strukturer inden for også den nye teatergeneration. Det har bl.a. en vis udflytning til landområderne og medfølgende bevidstgørelse rådet bod på ifølge EH, selv om et par af mødedeltagerne ud fra egne oplevelser nok mente, at det cubanske (børne)teater stadig virkede noget gammeldags i ånd, tone og indhold og havde tendens til den idealistisk-docerende stil, som også kendes fra den dårligere del af dansk børneteater.

Og man kæmper stadig med en elitær indstilling og specialisering, som EH personligt er meget imod. Han mener, at det er sundt og berigende for skuespillerne at kende til de øvrige rammer for teaterhåndværket, såsom lysskift, gulvvask og det forekommende slæberi. En holdning og nødven-

Elmo Hernandez (Foto: 2. Maj)

dighed, der jo ikke er vore hjemlige gruppeteatre fremmed.....

I perioden 24/5-10/6 1987 er der iøvrigt ITT-kongres i Havanna, hvorunder arrangeres en Latinamerika-festival. Hertil vil de vig-

tigste latinamerikanske teatergrupper blive indbudt, ligesom man vil etableret en dialog omkring forekomsten af en særlig latinamerikansk identitet inden for teaterområdet. cj

Noget ved musikken...

Jytte Abildstrøm har været på violinkursus i det nordjyske – og skriver begejstret om sit nye forhold til musikken som en del af det alment menneskelige.

Min begejstring for at sidde på »skolebænken« sidder stadig i mig fra i sommer, hvor jeg var på kursus hos Anker Buch.

Hver morgen havde Anker »forelæsninger« over violinen – og det vidunderlige ved de forelæsninger var, at det, Anker lærte os, ikke alene vedkommer violinen, men også vedkommer alt andet i livet. Lige meget hvad vi har med at gøre, så skal vi gøre os selv den tjeneste at trænge ind i det, vi beskæftiger os med – således at vi bliver mere og mere klar over, hvad vi har med at gøre.

Og i den sammenhæng er det så vigtigt, at den rent faglige kunnen bliver sat sammen med vore følelser – også kaldet fortolkning af musikken. Vi fik hans øveprogram – én ting der betød meget for mig, var, at han sagde: »Indøv aldrig en falsk tone – den bliver hængende«.

Den læresætning kan gå på utroligt mange ting i vort daglige liv. Jeg tænker med glæde hver dag på den sætning – og jeg genkalder den hos min sanglærer Johannes Wahl, som lærte mig det samme. Men det er godt at blive mindet. Anker fik nogle af os til at spille og så kom han med sine positive råd – både hvad angik teknik og fortolkning.

Som jeg sagde det, kan vi jo bruge netop i alle sammenhænge – den indøvningsstid – vi alle skal have før det bliver en del af en selv – er så vigtig – og idag da det pulserende liv banker løs omkring os – så skal der stor koncentration til at lukke sig selv ude fra det og dykke

ned i indlæringsprocessen. Vi må aldrig glemme tålmodigheden til at blive ved. Erling Bløndahl Bengtsons forelæsning var med samme indhold – og den ydmyghed som de begge lægger for dagen – var værdifuld at se i fuld flor.

Om eftermiddagen kunne vi alle få ½ time hos en lærer og så kunne vi deltage i forskellige små grupper af enten folkemusik eller klassisk musik eller øve og om aftenen samledes vi alle – og spillede så godt vi kunne og Anker dirigerede. De orkesterstykker skulle vi spille for en indbudt kreds af landsbyens folk den sidste aften.

Musik og teater – eller musikallet og teater hænger jo sammen – og det utrolige ved det kursus er, at der både er helt nybegyndere og højt kvalificerede sammen og alle spiller så godt de kan. Og ovenikøbet bliver det pludselig bedre – idet man får nogle øvelser, der virkelig gør, at man får »et barn« på armen og ikke en trækasse. Hvis ikke

man i forvejen var glad for musik, så vokser lysten til at øve sig og lytte og lære – og det skal man være taknemmelig for, at nogen kan få én til.

Man er i altfor høj grad ofte udsat for, at man hopper over hvor gærdet er lavest – men nej – nu gælder det og specielt nu – skal vi lytte til gode lærere – så bruger man sit liv bedre og så behøver vi ikke være så opgivne allesammen. Al stund man øver sig – får man synet, ideer – selv skalaer fik nyt liv.

Vi talte om komponister – og jeg kan mærke at jeg for mit eget vedkommende har et meget bredt kærlighedsforhold – til komponeret musik. Contemporary musik kaster jeg mig over i vid udstrækning – og fordi jeg har siddet siden jeg var seks år og revet i trækassen – så er min interesse vokset og nu er den større end nogensinde.

Tænk, hvis vi i Børneteatersammenslutningen kunne starte et symfoniorkester og vi øvede én

gang om måneden – istedet for regionalmøder – og fik Anker til at komme og dirigere og så øvede vi os i mellemtiden. Og så holdt vi koncert *een gang om året* i stedet for festival. Vi kunne dog godt prøve nogle nye veje. Jeg synes det er det vi trænger til.

Det er et stort ønske – frem med violinerne, celloerne – og trompetterne – fagotterne og oboerne – osv.

Det behøver ikke være cello og violin altsammen.

Med kærlig hilsen
Jytte Abildstrøm, Riddersalen

NYE BØGER

Thebens syv porte

Odin Teatret i Holstebro, som blev oprettet i 1964, er vidt berømt internationalt, men mindre bemærket i Danmark. Deres særegne dramaturgi, intense trænings- og spillemetoder har dog ofte vakt opsigt i det danske teaterbillede. *Thebens syv porte* er en montage om Odin Teatret, eksemplificeret af to af de nyeste forestillinger og tekster af lederen og stifteren Eugenio Barba.

Thebens syv porte. Af Erik Exe Christoffersen. 224 sider. Ill., kr. 110,- (Aarhus Universitetsforlag).

Fra teaterværkstedet i Århus

Den blå Hest er et af de mest berømte danske gruppeteatre i 1986, specielt for deres Lorca-montage. Med jubilæumsskriftet *Teaterværkstedet Den blå Hest 1976-1986* fortæller de om gruppens arbejde, baggrund, æstetik og ideer gennem 10 år. Det sker gennem fotografier, illustrationer,

oversigter og dokumenter, der viser noget om de kunstneriske holdninger, udgangspunktet i den store litteratur osv. Danske, engelske og franske tekster.

Teaterværkstedet Den blå Hest. 102 sider. Ill., kr. 90,- (Den blå Hest).

Folkeliv og teater

At kultur ikke er de højere klassers privilegium viser *Richard Estreen* på smukkeste vis gennem sin folkelivsforskning fra middelalderen og til »vor tid«. Han tager naturligt nok udgangspunkt i bl.a. commedia dell'Arte og beskæftiger sig en del med svenske forhold. Men der er også et par afstikkere over Sundet, bl.a. til Solvognen og Århus Teater Akademi.

Hör upp gott folk! Om folkliga skådespelare och berättare. Af Richard Estreen. 157 sider. Ill., ca. kr. 60,- (ent-ré/Riksteatern).

Uskylden på scenen

Det 19. århundredes kvindeideal var den unge kvinde, der just hav-

de forladt sit barnlige hylster. I *Den bristende uskyld* beskrives disse pubertetspigens udvikling på scenen og i dramatikken, men også i den omgivende kultur. Det sker gennem analyser, skuespillerportrætter, scenebilleder mm.

Den bristende uskyld. Af Elin Andersen. 240 sider. Ill. (Hans Reitzels Forlag).

International teaterboghandel

Teaterhjørnet på Vesterbrogade i København har tidligere alene fungeret som udsalgsside for Teaterforlaget DRAMAs bøger og sminkeartikler. Nu har man udgivet et katalog, omfattende 289 danske og udenlandske titler, og vil fremover fremstå som en special-boghandel for teaterlitteratur. Et kærkomment initiativ.

289 danske og udenlandske teaterfagbøger. Katalog. Gratis. (Teaterhjørnet, 01 22 22 47).

Er ungdommen besat?

Med *Bøf og børs ballade* får man et smukt eksempel på, at det i hvert fald ikke er blandt den engagerede ungdom, der mangler fantasi og mod til at bryde nye veje. I en montage af tegneserier, fotos og tekst berettes bl.a. om

besættelsen af øen Trekroner ud for København og optog og hændelser i byen for at gøre opmærksom på tilstedeværelsen af nye muligheder.

Bøf og børs ballade. Historien om Ungdommens Ø. Mange forfattere. 47 sider. Ill., kr. 60,- (Tiderne Skifter).

Levende dukker

Jytte Abildstrøm har begået en dukketeaterbog, hvori fortælles om de forskellige slags dukker, hvordan de laves og hvordan man kreerer sin egen lille historie og forestilling.

Jytte Abildstrøm's Dukketeater. Af J. A. 48 sider. Ill., kr. 58,- (Politikens Forlag).

Tidsskrifter mm.

En liste over de senest indløbne tidsskrifter mm., der omhandler teater og/eller børne- og ungdomskultur:

Bixen nr. 4. Om bl.a. skolen nu og i fremtiden, rockvideo og børnebogsmesse.

Cassandra nr. 4. Teatertidsskrift om bl.a. teaterteori op til det 20. århundrede og videre.

Rampelyset nr. 173. Om bl.a. amatørteaterfestival i Island og Vordingborg.

Teateravisen 49 & 50. Om bl.a. teater som socialt eksperiment og kursusoversigter.

Teater & bevægelse nr. 21. Kur-

susoversigter. **Nordisk Teaterkomites Virksomhed 1981-1985**. »Komiteens Testamente«. Den afgående komites erfaringer og tanker omkring nordisk teater. **Unge Pædagoger nr. 6**. Med artikler om bl.a. krigsleg, computerundervisning og kvinder & teknologi.

Nye udgivelser fra forlaget DRAMA

Antonio Buero Vallejo: *De blindes koncert*. Den meget spillede spanske dramatikers stykke fra 1962. Oversat af Peer Sibast. 119 sider, kr. 76,-.

Nina Kloster Jensen m.fl.: *Barselsblues & Babyboogie*. 13 stemnings- og situationsbilleder fra det stormfulde liv omkring en fødsel. 58 sider, kr. 46,-.

Nina Christoffersen: *Juleaften på loftet*. En nissekomedie. 26 sider, kr. 36,-.

H. & K. Arnfred m.fl.: *Højskole på heden – Herning Højskole i 25 år*. Et jubilæumsskrift udgivet af HHs Fond. Et generelt signalement af den danske højskole gennem perioden.

REPERTOIRE

Repertoiren er en løbende orientering om tilføjelser, ændringer og korrektioner i forhold til det repertoire, der er anført i repertoirebrochuren TEATER 1986-87 («Den røde brochure»).

Som det gælder for repertoirebrochuren, kan det ikke garanteres, at alle de omtalte forestillinger under Repertoiren er refusionsberettigede i henhold til teaterlovens § 16 d.

I det hele taget er hverken redaktionen, Teatercentrum eller Børneteatersammenslutningen ansvarlige for de omtalte forestillingers kvalitet, politiske holdning eller pædagogiske udformning.

Augustins Teater

Gudrunsvvej 13
2920 Charlottenlund
Tlf. 01 63 29 47/01 39 03 43

H. C. ANDERSEN PÅ HOVEDET

H. C. Andersens kuffert er blevet for lille, når han må flyve og fare for at være alle steder på én gang — så en dag ankommer en stor postpakke til Biblioteket.

Maria kan ikke huske, hun har bestilt sådan en — og så vender den oven i købet på hovedet — men Svåge ved bedret! »Det er jo H. C. Andersen, der ligger indeni,« siger han. Og så prøver de begge to uden resultat at vende pakken — selv om Svåge i begyndelsen hellere vil spille fed rock og drille Maria end at hjælpe til ....

Til sidst får de H. C. Andersen ud og så kan underholdningen begynde. Men H. C. Andersen er så ør af at rumle rundt i postpakken, at han tager fejl af eventyrbogen og en støvle, at han glemmer, hvorfor publikum er der — og falder i søvn midt i historien om Ole Lukøje. Det bedste middel mod hovedpine er gulerødder — »og fantasi,« siger Bogormen Bumse, der pludselig kommer frem fra en hylde og fortæller, hvorfor han keder sig så gudsjammerligt ....

Vi har vendt H. C. Andersen på hovedet, for fantasien har ingen grænser, ligesom H. C. Andersens egen eventyrverden.

Varighed: 45 minutter
Aldersgruppe: 3-4 år og opefter
Opstillingstid: 90 minutter
Rumkrav: Spilles på gulv
Spilleareal: 6 m bred, 4 m dyb, 2,30 m høj
Tekniske krav: 220 V
Mørklægning: Ikke påkrævet, men en fordel
Tilskuerantal: max. 60
Turneperiode: Fra feb. 87 (kan dog arrangeres allerede i år)
Pris: kr. 3.000,- + moms, ialt kr. 3.660,-

Baggårdsteatret

Caroline Amalielund
5700 Svendborg
Tlf. 09 21 40 43

GØGLERNES FORTÆLLING

er udsat til sæsonen 1987/88.

OS TO, OSCAR .... FOR EVIGT

Hver dag på vej hjem fra skole bliver Max forfulgt af en stor løve, og det er kun med nød og næppe han når hjem og får smækket døren i efter sig.

Max er enebarn. Han bor sammen med sin far og mor, som er to meget søde og forstående forældre — de forklarer tålmodigt Max, at løver bor i Afrika, og at Afrika ligger langt herfra.

Men så en aften, da Max skal lægge

Gadesjakket: »For enden af regnbuen« (Foto: Morten Jul Larsen)

sig til at sove, mærker han til sin rædsel noget låddent og hårdt nede i forenden .... der ligger en løve i hans seng!

— Og nu begynder Max's virkelige trængsler. For ingen vil tro på løven, hverken forældrene eller hans bedste ven Stella, som ellers er den han kan dele sine tanker om livet og døden og universet med. Men løven er til: den er en del — en efterhånden meget besværlig del — af hans liv.

I starten er den en livsfarlig trussel, men efterhånden bliver den hans fortrolige, den der bekræfter ham i, at universet er stort og samtidig helt nært. Og da er det tid for Max og løven at skilles.

Baggårdsteatrets nye forestilling »Os to, Oscar ... for evigt«, skrevet af Bjarne Reuter, er en dybt alvorlig og ustyrlig morsom forestilling om børns kamp for at bevare deres egen opfattelse af virkeligheden.

Manuskript: Bjarne Reuter
Instruktion: Mø Michelsen
Scenografi: Kamma Listoft
Musik: Jørgen Christensen
Medvirkende: Helle Bo, Gerd Schottländer, Peter Michaelsen og Jørn Christensen
Aldersgruppe: 1-5. klasse
Tilskuerantal: max. 120
Varighed: 60 min.
Opstillingstid: 2 timer
Rumkrav: sal, min. 10×16×4 m (incl. publ.)
Tekniske krav: Total mørklægning, 380 V (3 faser + 0), 16 amp.
Turneperiode: okt.-dec. 1986 & april-maj 1987
Pris: 3.600 kr. + moms, ialt kr. 4.392,-

Bjorneteatret

Klintegårdsvej 38
4400 Kalundborg
Tlf. 03 50 86 25

INDE I SPEJLET

Turneen for forestillingen »Inde i spejlet« er ændret til følgende:
Turné: 8/12 til 21/12, 1986, fra 5/1 til 31/1, 1987 og fra 2/3 til 15/3, 1987.
Øvrige oplysninger: Se Den røde Brochure.

Bongo Boys

Jesper Kongsted
Schacksgade 7, 5. sal
1365 København K
Tlf. 01 32 38 43

TOMMY PÅ MUSIKSAFARI

Vedrørende denne koncertforestilling. Se BTA nr. 54.

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt

Strandgårdsvej 25
5762 Vester Skerninge
Tlf. 09 24 12 55

.... OG FØR OS DØR SKOVENE

Forestillingen, der er omtalt andetsteds i bladet, bygges op omkring brasilianeren August Boals »Corringa-system«, der bl.a. blev anvendt i Royal Shakespeare Company's TV-opsætning af Charles Dickens' »Nicolas Nickleby«.

«... Og før os dør skovene» har følgende ændringer fra Den røde Brochure:
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Turnéperiode: 10. nov. — 9. dec. 1986
Stationært: 11.-20. december kl. 20 i Saltlageret, Gl. Kongevej, København. Eftermiddagsforestillinger kan arrangeres efter behov.

Dueslaget

Stengade 51
3000 Helsingør
Tlf. 02 10 16 16

FORBUDT AFFALD

Ved en beklagelig fejl var Dueslaget i sidste nummer af BTA kommet til at bytte om på ordene i deres nye forestilling, som altså ikke hedder »Affald Forbudt«.

Forestillingen spiller stationært i Helsingør i oktober måned, og Dueslaget er i færd med at arrangere en turné med sæsonens forestillinger i flere af

Frederiksborg amts kommuner. Yderligere oplysninger hos teatret.

Iøvrigt spiller »Forbudt Affald« på turné hele sæsonen.

Aldersgruppe: 14 år og op
Tilskuerantal: max. 150
Turnéperiode: 13. okt. 86 til primo aug. 87

Pris: kr. 4.000,- + 22% moms kr. 880,-
Ialt kr. 4.880,-
Varighed: ca. 1 time
Opstillingstid: 120 min.

Rumkrav: Teatersal, festsal, gymnastiksal
Spilleareal: br. 8 m, dy. 6 m, hø. 4 m

Tekniske krav: 380 V, 3×16 amp.
Mørklægning: påkrævet

Forfatter, instruktør: Anthony Michael
Scenografi: Ene Ravn

Teknik: Jens Heisel
Medvirkende: Frank Nielsen og Timm Mehrens

Fabula Teatret

Gl. Kirkevej 36, 1.
2770 Kastrup
Tlf. 01 50 00 39

NISSERIER, OSIRIS ØJE m.fl.

Fabula har fået nye skuespillere til de forestillinger, der omtales i Den røde Brochure. I de forskellige forestillinger medvirker nu Lene Makhholm, Birthe Zuschlag, Helene Egelund, Kurt Poczkay, Henrik Pontoppidan Nielsen og Nils Trolle.

Gadesjakket

Rugårdsvej 21
5000 Odense C
Tlf. 09 14 40 21

FOR ENDEN AF REGNBUE

Ny turnéperiode: 17/11-1/12 1986 samt 19-25/1 1987.

Se iøvrigt Den røde Brochure.

KONG MIDAS HAR ÆSELØRER

Turnéperiode: 3-30/11 1986, 2-15/2 samt 23-28/2 1987.

Se iøvrigt Den røde Brochure.

RØDGRØD MED FLØDE

Turnéperiode: 10-16/11, 8-21/12 1986 samt 23/2-22/3 1987.

Se iøvrigt Den røde Brochure.

Gruppe 38

Frederiksgade 34
8000 Århus C
Tlf. 06 13 53 11

EN SAGA I BLÅT

er i Den røde Brochure lanceret under titlen »Rosens og Henriks morgen«. Men nu har den kendte skandinaviske børnedramatiker Staffan Göthes stykke altså fået navneforandring til »En saga i blåt«.

Stykket er en hyldest til det legende menneske, serveret i let impressionistisk form.

Aldersgruppe: 2-4. klasse
Varighed: 50 min.

Rumkrav: 9×10 m, loftshøjde 4 m
Mørklægning + 380 V (3×10 amp.)

Antal tilskuere: max. 110
Se iøvrigt Den røde Brochure s. 127.

Teatergruppen VESTER 60

har fået nyt opholdssted.

Adresse og telefonnummer er herefter:

Teatergruppen VESTER 60
Heimdalsgade 14, 1. sal, 2200 Kbh. V
Telefon 01 83 66 60 (man.-fre. kl. 10-13)
Giro 6 25 70 46

Scene tilbydes!

Scene tilbydes til overtagelse fra Billedstofteater

En hel sceneopbygning udført i 30 mm flexibel aluminiumssystem (Alusign): Bredde 1,50 m, højde 0,85 m. 15 møbelplader, 18 mm, bredde 1,50 m, længde 3,00 m. Kan overtages snarest muligt vederlagsfrit, idet scenen blev anskaffet som teknisk lån fra Teaterrådet.

Henvendelse telefonisk eller skriftligt:

HOTEL PRO FORMA, Sturlasgade 14, 2300 Kbh. S
Telefon 01 54 02 17

Jomfru Ane Teatret

Jomfru Ane Gade 14
9000 Aalborg
Tlf. 08 13 60 44 (kl. 11-16)

SKOVENS EKKO

På en dejlig varm sommerdag forvilder Yolanda sig væk fra sin kendte plet i skoven — lokket af skovens drillepind, Puk.

Sammen med Puk gennemlever hun de fire årstider og møder skovens venner og fjender.

En kondiløber, der ikke er til at standse, en jæger, der skyder vildt omkring sig, en nærsynet miljøforsker med en bred horisont.

Hun møder også en ældgammel skovarbejder, der fortæller om skoven og træernes liv, og midt om vinteren møder hun Tarzan stivfrossen og snotforkølet.

Puk lærer hende at tale med skovens blomster og træer, og hun får gode venner blandt skovbundens alfer.

Yolanda lærer Puk årstidernes sange, og Puk lærer hende at lytte til skoven og viser hende dens allerdybeste hemmeligheder.

»Skovens ekko« er under tilblivelse, og vores idé er at skabe et nutidseventyr, der også tager den tiltagende skovdød og manglende respekt for naturen under lup.

Yderligere oplysninger: Se Den røde Brochure.

Jomfru Ane Teatret: »Skovens ekko«

Kaskadeteatret

Gudenåvej 60
Voervadsbro
8660 Skanderborg
Tlf. 05 78 22 76

FUGLEBURET

Ændringer til forestillingen:

Instruktion: Hans Bay

Medvirkende: Linda Michaelsen og Hans Nørregård

Aldersgruppe: 3 til 8 år

Yderligere oplysninger i Den røde Brochure.

Kulturfabrikken

Kødboderne 25
1714 København V
Tlf. 01 24 84 69

1000 DAGE OG NÆTTER

Stykket om Williams liv i fængslet er udførligt beskrevet i BTA nr. 54. Men bemærk følgende ændringer:

Pris: kr. 4.508,- + moms kr. 992,-, ialt kr. 5.500,-

Varighed: 50 min. + debat

Bemærk iøvrigt, at Kulturfabrikken har fået ny adresse og nyt telefonnummer.

Det Lille Teater

Lavendelstræde 7
1462 København K
Tlf. 01 12 27 13

FRØLÅR OG BOMBER

Gunnar Willes forestilling om livet i en meget personlig pølsevogn har ændret navn fra »Pølsevognen«, som det er omtalt i Den røde Brochure.

Yderligere ændringer:

Aldersgruppe: For alle fra 5 år og opover

Spilletider: hverdage 9.30 & 11, søn. 13.30 & 15, lør. lukket

Se iøvrigt Den røde Brochure s. 157.

Punch: Tommyliden i »Den musikalske klovn«

Punch

Landsbyteatret i Lund
7400 Herning
Tlf. 07 12 91 22

DEN MUSIKALSKE KLOVN

Klovnens bærer barnets opdagetrang i sig. Hans nysgerrighed fører ham undertiden i vanskeligheder — så ler vi kærligt af og med ham, men som publikum sejrer vi sammen med ham, når han endelig får sine mangeartede instrumenter til at klinge fuldttonende ud i rummet.

Multikunstneren Tommyliden spiller den musikalske klovn i Punch teatrets nye børneforestilling, der havde premiere til »Herning fester«.

Forestillingen starter med to Jakler' — klovnens medhjælpere — som komponerer et musiktræ, klavnen går på opdagelse i. Fra starten rives publikum ind i en engageret leg.

Klovnens medspillere lokker ham ind i musikkens verden, gammekendte og eksperimentelle instrumenter dukker op, afprøves, klumres med — for til slut at beherskes i nært samspil med publikum. Forestillingen slutter med en stor fælles rytmeleg, hvor alle tilskuere deltager.

En musikpædagogisk leg, en poetisk rejse i klangfarver, spækket med kærlig humor.

Medvirkende: Tommyliden, Marie Kilde, Anne-Mette Kristoffersen
Idé og manus: Punch
Instruktion: Jette Varn
Scenografi: Tommyliden & Jens Peter Nielsen

Antal tilskuere: max. 80
Spilleplads: 6 m dy., 6 m br., 2,8 m hø.
Forestillingen kan spilles udendørs om sommeren. Ved indendørs spil er mørklægning en fordel, men ingen betingelse. Strøm: 220 V
Pris: kr. 2.700,- + moms kr. 594,-, ialt kr. 3.294,-

Martin Arlis Mester Jakel Teater

Hulgårdsvej 17
2400 København NV
Tlf. 01 87 72 65

MESTER JAKEL & KONG KRONE

Pga. en del henvendelser gøres opmærksom på, at forestillingen er refusionsberettiget. Yderligere oplysninger om stykket: Se Den røde Brochure.

Rivegildet

Grumstolsvej 46
8270 Højbjerg
Tlf. 06 27 35 92

STIKKEN ER LØS

Rettelser til musikteatergruppens forestilling:

Tilskuertal: 100

Pris: kr. 2.600,- + moms, ialt kr. 3.172,-
Se iøvrigt Den røde Brochure.

Teater 83

Boks 2436
8230 Åbyhøj
Tlf. 06 15 71 71/06 17 40 20

TØRRELOFTET

Det gamle tørreløft med knirkende gulvbrædder, spindelvæv så store som gardiner, mørke pulterrum med alskens ragelse og spændende ting, som er goe til meget — er rammen om TEATER 83's nye forestilling.

Tørreløftet bruges ikke mere som før i tiden — alle har efterhånden fået tørretumbler, så loftet ligger støvet og øde hen — og dog ....

Helt øde er det ikke, efter skoletid sniger lille Leif sig op på loftet, hvor han har sit skatkammer og sin helt private hemmelighed. Loftet er hans drømmeverden, hvor fantasien ingen grænser har, hvor Leif regerer enevældigt som en konge, og hvor han kan være sig selv .....

En sen eftermiddagstime kort før mørket falder på, forstyrres freden. Leif's kongerige invaderes af en fremmed, Malle, hedder hun. Malle er stukket af hjemmefra, belæsset med proviant og sovepose, har hun besluttet at gå sine forældre en lærestreg. Malle vil gå under jorden — på loftet.

Aldersgruppe: 7-10 år (1.-4. klasse)

Tilskuertal: max. 120

Turneperiode: fra 1. marts 87

Pris: kr. 3.100,- + 22% moms kr. 682,-, ialt kr. 3.782,-

Varighed: 45 min.

Opstillingstid: 90 min.

Spilleareal: Bredde 7 m, dybde 7 m, højde 4 m

Tekniske krav: 220 V

Forfatter: Erik Møller og Ole Dalgaard

Instruktør: Ruth Lange

Medvirkende: Ellen Pedersen og Flemming Carlsen

Scenografi: Erik Møller

Vandrefalken

Niels Andersen
Marievej 5, Fensmark
4700 Næstved
Tlf. 03 74 66 87

HAMLET

Rettelse til Den røde Brochure: Forestillingen har premiere den 16. oktober 1986 på Kælderteatret, Nærumgårdsskolen, Nærum, og spilles derefter over hele landet på engelsk eller dansk.

Øvrige ændringer:
Aldersgruppe: 8-10. klasse
Varighed: 2 timer incl. pause
Se iøvrigt Den røde Brochure.

Verdens Lilleste Cirkus Varieté Theater

c/o for denne forestilling:
Marianne Jul, »Musik og Sang«
Strandgade 44 C
1401 København K
Tlf. 01 54 25 00

EVENTYRET OM FJEREN OG ROSEN

»Eventyret om Fjeren og Rosen« er en billed-musik-teaterforestilling.

Ideen til formen er inspireret fra en gammel indisk tradition, hvor den omrejsende historiefortæller ruller sit tæppe ud om aftenen i den landsby, han er kommet frem til. Med en lampe belyser han hvert billede, mens han bevæger sig gennem historien.

Vores udgangspunkt er Josefine Ottensens bog »Eventyret om Fjeren og Rosen« (udgivet af Mallings forlag, efteråret 1986).

Birthe Poulsen har lavet en billedfrise på 4x1 meter, Jan Schønemann har komponeret og spiller musikken, og Josefine Ottensens genfortæller selv sin historie i tæt samarbejde med både musik og billeder.

»Eventyret om Fjeren og Rosen« handler om Lyset og Mørket, om de modstridende kræfter i alle mennesker

Dukketeatret Vingesuset:
»Hvad du ønsker, skal du få«

og nødvendigheden af at lære at acceptere alle sider af sig selv. Historien fortæller om dyb fortvivelse, stort mod og uendelig kærlighed, og kan — som alle eventyr — forstås på mange planer.

Ligesom bogen i sin form forsøger at nå så bred en aldersgruppe som muligt, er det også hensigten at fortællingen skal fungere på tværs af alder.

Den egner sig glimrende som familieoplevelse, kan også i en lidt bearbejdet form bruges som førskoleforestilling fra 5 år og op, samt for blandede grupper i alle aldre.

Publikumsantal: max. 40
Tekniske krav: 220 V stik inden for 10 meter.

Mørklægning nødvendig
Spilleplads: min. 3x2 meter

Manuskript: Josefine Ottesen

Scenograf: Birthe Poulsen

Musik: Jan Schønemann

Aldersgruppe: familiefestilling

Pris: kr. 3.000,- + moms af provision, 82,50 kr.

Varighed: 45 min.

Dukketeatret Vingesuset

Helle Baark
Østre Parkvej 11
4100 Ringsted
Tlf. 03 61 42 46

HVAD DU ØNSKER SKAL DU FÅ .... (Juleforestilling)

Det sker heldigvis, at vore ønsker går i opfyldelse, så derfor er det vigtigt at ønske rigtigt. Denne forestilling er bygget over eventyret »De fire ønsker«. En tigger kommer juleaften til en rig bondekone og beder om husly. Hun afviser ham, men de fattige folk overfor modtager ham gerne. Til tak får de to ønsker.

De bruger dem godt, og snart mangler de ikke noget. Det bliver den rige kone misundelig over, og næste år inviterer hun tiggeren. Hun får også lov til at ønske, men på grund af hendes grådighed går det hende ikke helt så godt. I stykket optræder nisser.

Aldersgruppe: 3-10 år
Tilskuersantal: max. 60
Turneperiode: fra 15. nov. til jul
Pris: kr. 2.000,- + 22% moms kr. 440,-, ialt kr. 2.440,-

Varighed: 45 min.

Opstillingstid: 2 timer

Spilleareal: br. 1,5 m, dy. 1,5 m, høj. 2 m

Forfatter: Helle Baark

Instruktør: Birgitte Mønsted

Scenograf: Helle Baark

Medvirkende: 1 dukkefører, 1 fløjtespiller

Zoologisk Museums Marionetteater

Universitetsparken 15

2100 København Ø

Tlf. 01 35 41 11, lok. 350

HARE HOP

Forestillingen, der blev omtalt i BTA 54, har udvidet sin turneperiode med november 86 og februar og marts 1987.

En ny forestilling, omhandlende naturbevarelse, vil først få premiere sidst i marts 87.

Gruppe 38: »En saga i blåt«

HER SES

Listen indeholder forestillinger, hvortil der er offentlig adgang.
Listen dækker ca. perioden 20. oktober til 1. februar.
Listen i næste nummer vil primært dække perioden 15. december til 15. marts.
Oplysninger sendes til:
Børneteateravisen
Teatercentrum
Frederiksborggade 20, 3.
1360 København K.

Billund

BILLUNCENTRET

Arr.: Billund Teaterforening

... Og før os dør skovene

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt
14 år og opefter
30. okt. kl. 20

Esbjerg

ESBJERG TEATER

Bill. tf.: 05 12 24 98 (Esbjerg Teaterkreds)

Skadedyret

Fiolteatret
18. og 19. nov. kl. 19.30

Glostrup

GLOSTRUP BIBLIOTEK

Troldmandens fortryllende cirkus

Tom Trix Trylleteater
4-12 år
10. nov. kl. 10.00

Grenå

DRIVHJULET

Lillegade 40 o.g.

Arr.: TeaterRavnen tf. 06 32 57 51

Barnlige historier

Møllen
Ungdom/voksen
6. nov. kl. 20

Haderslev

MØLLEN

Møllepladsen 4

Bill. tf. 04 52 66 79 (11-15)

Barnlige historier

Teatergruppen Møllen
14 år og opefter
9-12. dec. kl. 20

Helsingør

HELSINGØR TEATER

Arr.: Helsingør Teaterforening

... Og før os dør skovene

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt
14 år og opefter
4. dec. kl. 19.00

HELSINGØR STADSTEATER

Stengade 51, 3000 Helsingør
Bill. tf. 02 10 16 16/02 10 20 55 (Dueslaget)

Forbudt affald

Teatret Dueslaget

14 år og opefter, unge og voksne
22.-24.10 kl. 20.00; 25.-26.10 kl. 16.00

Solskin kan man altid finde

Teatret Dueslaget
12-16 år
22.10 kl. 15.00

Køb katten i sækken

Teatret Dueslaget

3-8 år

23.-24.10 kl. 14.00

Herlev

COMEDIEVOGNET

Herlev Bygade 30

Bill. tf. 02 84 71 71

Nissen, der ville være berømt

Comedievognen

3-8 år

9.-21. dec. kl. 9.30 og 11.00

Hinnerup

HINNERUP FRITIDSCENTER

Gunnar's Wille Teater

5-90 år

22. nov. kl. 14.00

Horsens

HORSENS STATSSKOLE

Arr. Horsensegnens Teater

... Og før os dør skovene

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt
14 år og opefter
27. og 28. nov. kl. 19.30

Horsensegnens Teater

Bill. tf. 05 61 18 00 (tirsdage kl. 13-16)

Skadedyret

Fiolteatret

10. dec. kl. 19.30

Ishøj

ISHØJ TEATER

Brentedalen 8

Bill. tf. 02 73 60 78

Kulsvierpigen

6-10 år

27/10 kl. 9.30 og 11.15

Den blå blomst

3-6 år

3/11 kl. 9.30 og 11.15

Julefesten

3-7 år

24/11 kl. ?

Kolding

KOLDING BØRNEBIBLIOTEK

Jernbanegade 25

Gunnar's Wille Teater

5-90 år

1. nov. kl. 12.00

PARKHALLEN

Koldingegnens Teaterkreds

... Og før os dør skovene

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt
14 år og opefter
24/11 kl. 19.30

København

KØBENHAVNEREN

Nørrebrogade 37

Bill. tf. 01 39 92 95

Hitlers Barndom

Artibus

10 år og opefter

1.-16. nov. (ti.-fr. kl. 20, lø.-sø. kl. 16)

SALTLAGERET

Gl. Kongevej 10

Bill. tf. 01 85 48 08 (I.T.E.R.)

Elvenes Aske

Teater Beljash (Norge)

12 år og opefter

10.-12. nov. kl. 20

BÅDTEATRET

Nyhavn 14

Bill. tf. 01 12 14 60

Herrer

Rye, Voetmann & Hansen

Voksne

21.11 — 23.12 (ma.-fr. kl. 20, lø. kl. 17)

COMEDIEHUSET

Ny Østergade 25

Bill. tf. 01 14 06 61

Glade dage

Lotte Hermann & N. E. Larsen

15 år og opefter

20.10. — 1.11.

KØBENHAVNEREN

Bill. tf. 01 39 92 95

Verdens rigeste tosse

Comedievognen

3-8 år

14.-22. okt. kl. 9.30 og 11.00

Blodig Alvor

Comedievognen

10 år og opefter

indtil 22. okt. kl. 20.00

AHLEFELDTSGADE

MEDBORGERHUS

Bill. tf. 01 32 00 66 (12-18)

... Og før os dør skovene

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt

14 år og opefter

15.-19. okt. kl. 20.00

VALBY MEDBORGERHUS

Bill. tf. 03 43 85 95 (Fair Play)

Den lille pige med svovlstikkerne i Brasilien

Teatergruppen Fair Play

7-12 år

21.-23. okt. kl. 10.00 og 12.00

DET LILLE TEATER

Lavendelstræde 7

Bill. tf. 01 12 27 13

Frelår og bomber

Gunnar Wille

5 år og opefter

21/10-22/12 (9.30 & 11, sø. 13.30 & 15, lø. lukket)

JAZZHUS SLUKEFTER

Tivoli, Bernstorffsgade

Bill. tf. 01 35 66 36 (ma.-fr. 15-18)

Dracula or A Pain in the Neck

London Toast Theatre

13 år og opefter (spilles på engelsk)

5/11-31/12 (ma.-fr. kl. 20, lø. kl. 17)

SALTLAGERET

Bill. tf. 01 32 00 66 (14-18)

Arr. Husets Teater

Barnlige historier

Teatergruppen Møllen

14 år og opefter

23.-27. nov. kl. 20

HUSETS TEATER

Magstræde 14

Bill. tf. 01 13 13 76 (kl. 14-18)

Blæs på vinden

Teatret Månegøgl

1½-4 år

4/11-12/12 kl. 9.15 og 10.30

KØBENHAVNEREN

Nørrebrogade 37

Bill. tf. 01 39 92 95

Otto Sanhubers Hemmelige Liv

Natholdet

Voksenforestilling

25/11-17/12 (ti.-fr. kl. 20, lø.-sø. kl. 16)

RIDDERSALEN

Allégade 7-9

Bill. tf. 01 34 37 04

Hvor regnbuen ender

Jytte Abildstrøms Teater

4-10 år

20-24/10 kl. 10 og 12, 25/10 kl. 16

Pjaltehætte

Jytte Abildstrøms Teater

Familieforestilling (5 år og opefter)

5/12 kl. 18.30, 6-7/12 kl. 14 og 16, 10-11/12

kl. 10 og 18.30, 12/12 kl. 18.30, 13-14/12

kl. 14 & 16, 17-18/12 kl. 10 & 18.30, 19/12

kl. 18.30 og 20/12 kl. 14.

CHRISTIANSHAVNS BEBOERHUS

Bill. tf. 01 57 88 18

Troldmanden fra Oz

Teaterklumpen

5-10 år

20. okt. kl. 14.00

HVIDOVRE MEDBORGERHUS

Hvidovrevej 280

Bill. tf. 01 77 23 00 (kl. 10-15)

Sangen om Pelle

Vestvolden

6-12 år

15. okt. kl. 10.00

ISLEV BIO

Slotherrensvej 228, Rødovre

Bill. tf. 01 77 23 00 (kl. 10-15)

Sangen om Pelle

Vestvolden

6-12 år

22.-29. okt. alle hverdage kl. 10.00

SCHNEEKLOTHS SKOLE

Brøndby Møllevej 4, Brøndby

Bill. tf. 01 77 23 00 (kl. 10-15)

Sangen om Pelle

Vestvolden

6-12 år

12. nov. kl. 10.00 og 12.00

ZOOLOGISK MUSEUMS

MARIONETTEATER

Universitetsparken 15

Bill. tf. 01 35 41 11, lok. 350

Hare Hop

Zoologisk Museums Marionetteater

3-10 år

18/10-26/10 (ma.-fr. kl. 10.15, 11.15 & 14,

lø.-sø. kl. 11 & 13)

Køge

ØLBY BIBLIOTEK

Ølby Center 53, 1. sal

Gunnar's Wille Teater

5-90 år

15. nov. kl. 13.00

Nakskov

NAKSKOV TEATER

Bill. tf. 03 92 08 53 (Musikcentret)

Skadedyret

Fiolteatret

10. nov. kl. 19.30

Nordborg

NØRHERREDHUS

Mads Clausensvej

Bill. tf. 04 45 15 12

Skadedyret

Fiolteatret

31. okt. kl. 19.00

Nykøbing Falster

NYKØBING FALSTER TEATER

Bill. tf. 03 85 60 33

Hej Clown

Benny Schumann Clown Teater

Alle aldre

7. dec. kl. 14.30

Nykøbing Mors

MORSØ TEATER

Arr.: Morsø Teaterkreds

... Og før os dør skovene

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt

14 år og opefter

27. okt. kl. 20.00

Nykøbing Sjælland

HØJBYHALLEN

Arr. Odsherred Teaterforening

... Og før os dør skovene

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt

14 år og opefter

7. dec. kl. 20

Næstved

NÆSTVEDHALLEN

Arr. Teaterforeningen for Næstved og Omegn

... Og før os dør skovene

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt

14 år og opefter

7. nov. kl. 20.00

TEATER

BRANDTS KLÆDEFABRIK
Brandts Passage
Bill. tf. 09 11 43 43 (Odense
Billetbureau)

Omnibus
Teatret Marquez
16 år og opefter
14.-19. okt. kl. 20.00

BØRNETEATRET SKÆGSPIRE
Vestergade 68
Bill. tf. 09 11 31 06

Jeg er her osse
Børneteateret Skægspire
3-10 år
Indtil 7. nov. (ti.-fr. kl. 9.30 & 11, lø. kl. 11)

Den lille have
Børneteateret Skægspire
1½-4 år
12.-20. nov. (ma.-fr. kl. 9.30 & 10.30, lø. kl. 10)

Menneskebarnet & Erobreren
Børneteateret Skægspire
5-10 år
28/11-19/12 & 13-30/1-87 (ti.-fr. kl. 9.30 & 11, lø. kl. 11)

Randers

AMTSGYMNASIET
Nålemagervej 110
Bill. tf. 06 43 80 72 (17/11-20/11 kl. 17.30)

Skadedyret
Fiolteatret
20. nov. kl. 20.00 (bill. v. indg. fra 19.00)

Ribe

RIBE BØRNEBIBLIOTEK
Bill. tf. 05 42 17 00

Når malhanen galer
Vestenvinden
8-12 år
23/10 kl. 15.00

Teater i kufferten for de små
Demuth
1½-3 år
4. nov. kl. 9.30

Spille spille
Papinak
4-9 år
26. nov. kl. 15.00

Orglet
Demuth
3-7 år
4/2-87 kl. 15.00

Gys, grin og gamle gimper
Teaterkompagniet
7-12 år
27/2-87 kl. 15.00

Ringsted

MEDBORGERHUSET
Bill. tf. 03 61 58 57

Skadedyret
Fiolteatret
5. dec. kl. 19.30

Ry

MØLLESKOLEN
Arr. Kultursamvirket i Ry

... Og før os dør skovene
Det dansk-brasilianske Teaterprojekt
14 år og opefter
31. okt. kl. 20.00

Rødovre

KOMMUNEBIBLIOTEKET
Rødovre Parkvej 140

Gunnar's Wille Teater
5-90 år
20. okt. kl. 15.00

Rønde

RØNDE HØJSKOLE
Arr. Rønde Teater

... Og før os dør skovene
Det dansk-brasilianske Teaterprojekt
14 år og opefter
29. okt. kl. 20.00

Skive

SKIVE TEATER
Bill. tf. 07 52 00 20

Skadedyret
Fiolteatret
9. dec. kl. 20.00

EGERIS BIBLIOTEK
Dalgas Torv 2
Arr. Skive Bibliotek

Troldmandens Fortryllende Cirkus
Tom Trix Trylleteater
4-12 år
21. okt. kl. 15.00

Slagelse

SLAGELSE TEATER
Arr. Vestsjællands Teaterkreds

... Og før os dør skovene
Det dansk-brasilianske Teaterprojekt
14 år og opefter
10. dec. kl. 20.00

SLAGELSE TEATER
Bill. tf. 03 52 56 40 (Vestsjællands
Teaterkreds)

Skadedyret
Fiolteatret
14. nov. kl. 20.00

Stege

MØNSHALLEN
Arr. Møn-Langebæk Teaterforening

... Og før os dør skovene
Det dansk-brasilianske Teaterprojekt
14 år og opefter
10. nov. kl. 20.00

Strib

STRIBGÅRDEN
Bill. tf. 09 40 12 45

Hej Clown
Benny Schumann Clown Teater
Alle aldre
16. nov. kl. 16.00

Stubbekøbing

BIBLIOTEKET
Dosseringen 3

Gunnar's Wille Teater
5-90 år
2. dec. kl. 16.00

Svendborg

SVENDBORG GYMNASIUM
Bill. tf. 09 21 40 43 (Baggårdteatret)

... Og før os dør skovene

Det dansk-brasilianske Teaterprojekt
14 år og opefter
21. nov. kl. 20.00

ROTTEFÆLDEN
Caroline Amalielund
Bill. tf. 09 21 40 43 (Baggårdteatret)

Han, hun og harpen
Turnus
Voksne og børn fra 11 år
7. okt. kl. 20

Barnlige historier
Møllen
Voksne og børn fra 10 år
10. nov. kl. 20

Kærestebrevet
Rimfaxe Teater
3-8 år
15. nov. kl. 15, 19. nov. kl. 9.45 & 11.15

Alfred og Manfred
DRT
3-8 år
16. nov. kl. 15, 17. nov. kl. 9.30 & 11

Barnlige historier
Møllen
3-8 år
18. nov. kl. 9.30 & 11

Danish Dynamite
Baggårdteatret
14 år og op
12. dec. kl. 20

Os to Oscar .... for evigt
Baggårdteatret
7-11 år
13. dec. kl. 15

Tåstrup

SELSMOSESCENEN
Tåstrupgårdsvej 3
Bill. tf. 02 52 14 30 (kl. 9-13)

De tre ønsker
Høje-Taastrup Egnsteater
6-11 år
20/10-7/11 (ma. & ti. kl. 10 & 15, on., to. & fr. kl. 10 & 12)

(H)jul i den gamle stald
Høje Taastrup Egnsteater
3-8 år
24/11-18/12 (ma.-fr. kl. 9.30 & 11, to. dog kl. 9.30 & 15)

Vordingborg

VUC
Chr. Richardtsvej 45
Bill. tf. 03 77 02 17 (Vord.
Turistkontor)

Skadedyret
Fiolteatret
4. dec. kl. 20.00

Aalborg

ÅLBORG TEATERAKADEMI
Fyrbakken 14
Bill. tf. 08 12 34 14 (Ålb.
Teaterakademi)

Kys
Teatret Cantabile 2
12 år og opefter
20.-21. nov. kl. 20.00

Omnibus
Teatret Marquez
16 år og opefter
22-24/10 og 27-30/10 kl. 20.00

JOMFRU ANE TEATRET
Jomfru Ane Gade 14
Bill. tf. 08 13 60 44 (ma.-fr. kl. 11-16)

Den kloge mand
Jomfru Ane Teatret
Unge/voksne

15/10-1/11 (ti.-fre. kl. 20, lø. kl. 16)

Kærestebrevet
Husets Teater
For børn
20-31/10 (ma.-fr. kl. 9.30 & 11.30)

Momo
Turnus
Familieforestilling
11.-15. nov. (ti.-fr. kl. 20, lø. kl. 16)

Discountdrama
Helger/Larsen
Unge/voksne
18.-22. nov. (ti.-fr. kl. 20, lø. kl. 16)

Tre søstre
Husets Teater
Unge/voksne
27.-28. nov. kl. 20, 29. nov. kl. 16 & 20

Bøf med løg
Troels Trier/Rebecca Brüel
Unge/voksne
2.-7. dec. (ti.-fr. kl. 20, lø.-sø. kl. 16)

Spring ud!
Vestenvinden
Småbørn
8.-19. dec. (ma.-fr. kl. 9.30 & 11.30)

Fra Vejgård til Ryesgade
Jomfru Ane samt amatører
13.-21. dec. (ti.-fr. kl. 20, lø. kl. 16)

Århus

SCT. ANNAGADES SKOLES FESTSAL
Bill. tf. 06 18 24 68 (Teatergruppen
Kimbri)

Elvenes Aske
Teater Beljash
Ungdom & voksne
6. og 7. nov. kl. 20.00

BØRNETEATRET FILUREN

Vestergade 3
Bill. tf. 06 12 53 66

Junglebogen
Børneteateret Filuren
7 år og opefter
Ma.-fr. kl. 15.30 & 17.30, lø. kl. 13.00 & 15.30

GELLERUPSCENEN
Gellerupcentret
Bill. tf. 06 13 05 44 (Århus Bill.
bureau)

Omnibus
Teatret Marquez
16 år og opefter
10-12/11, 14-16/11 og 19-25/11 kl. 20.00

RESTAURANT RENÉ
Frue Kirkeplads 1
Bill. tf. 06 13 05 55 (Århus Bill.
bureau)

Før premieren
Victoria Teatret
16 år og op
19/10 kl. 15 & 21/10 kl. 20

OFFICERSBYGNINGEN
Vester Allé
Bill. tf. 06 27 04 21

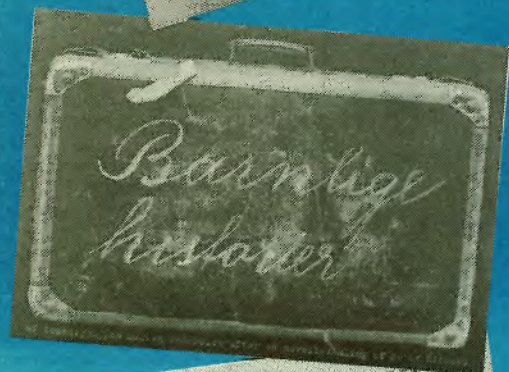
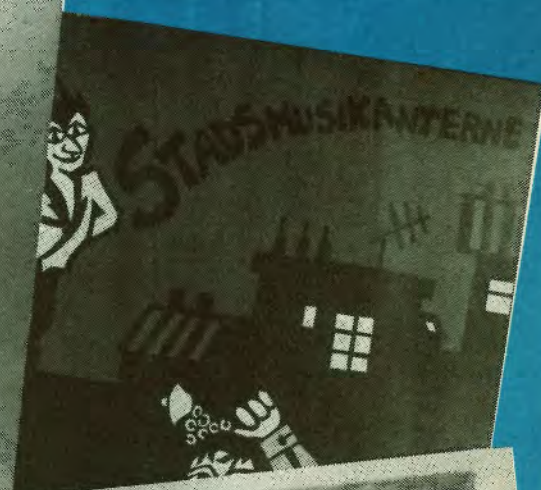
Før premieren
Victoria Teatret
16 år og op
29/10 kl. 14, 30-31/10 kl. 20.00

Årslev

ÅRSLEV BIBLIOTEK

Hej Clown
Benny Schumann Clown Teater
Alle aldre
25. okt. kl. 13.00

Børneteaterplakater til salg

Børneteaterplakater til udsmykning
Børneteaterplakater som gave
Børneteaterplakater som reklame
for børneteater

Børneteatersammenslutningen sælger plakater fra børneteaternes forestillinger. Pengene går til arbejdet med at gøre børneteatrene stærkere og bedre. Plakaterne er for det meste i flere farver, i størrelser fra A3 til A1. Hvis en eller flere af de afbildede plakater bliver udsolgt, finder vi andre i stedet.

10 plakater sælges for kr. 70,- incl. forsendelse. Send beløbet pr. check eller indsæt det på giro 6 61 81 38 til Børneteateravisen, Frederiksborggade 20, 3., 1360 Kbh. K.

Plakaterne bliver sendt i et paprør. Vi håber, de når hele frem. I modsat fald: ring 01 15 69 00.

Plakaterne i tilbuddet:

BAGGÅRDTEATRET »Det frygtelige brag«, A2 flerfarvet
BJØRNTEATRET »De er her«, A3 flerfarvet
COMEDIEVOGNET »Schyyy... børnene sover«, A2 flerfarvet
DUESLAGET »Stadsmusikanterne«, A1 flerfarvet
HVIDOVRE BØRNETEATER »Den lille havfrue«, A2 flerfarvet
MØLLEN »Barnlige historier«, A3 flerfarvet
SKIFTEHOLDET »Tundra«, 60,5×30 cm flerfarvet
SKÆGSPIRE »Den udødelige historie«, A2 flerfarvet
TEAM TEATRET »Så mangan fri fugl«, 73,5×38 cm flerfarvet
VESTVOLDEN »Kom — ta' med i junglen«, 65×49 cm flerfarvet

A3: 29,7×42 cm
A2: 42×59,4 cm
A1: 59,4×84 cm

Klip kuponen ud og send den allerede i dag!

BREV

Hermed bestiller jeg:

- ☐ sæt plakater à kr. 70,-
☐ Pengene er sendt pr. check
☐ Pengene er indsat på:
Giro nr. 6 61 81 38
Børneteateravisen
Frederiksborggade 20, 3.
1360 København K

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./by: _____

Frankeres
som
brevkort

Børneteateravisen
Frederiksborggade 20, 3.
DK-1360 København K